

บทที่ 2

แนวความคิดและทฤษฎี

ในการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของตลาดการผลิต ตลาดปัจจัย และตลาดการเงิน นั้น จำเป็นต้องอาศัยเครื่องมือและการกำหนดกรอบของการวิเคราะห์ข้อมูลที่ต้องตรงตามหลัก เหตุและผล ตลอดจนสามารถตรวจสอบข้อเท็จจริงที่ได้จากผลการประมาณค่าความสัมพันธ์ได้ จากการทดสอบทางสถิติ ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงต้องอาศัยแนวคิดและทฤษฎี หรืองานวิจัยต่าง ๆ ซึ่งแยกพิจารณาเป็น 6 กลุ่ม ประกอบด้วย

กลุ่มที่ 1 การพัฒนาตลาดที่อยู่อาศัย

- ก. การพัฒนาเศรษฐกิจ โดยการส่งเสริมสาขาเศรษฐกิจ
- ข. ความหมายและบทบาททุนต่อการพัฒนาเศรษฐกิจ

กลุ่มที่ 2 การพัฒนาตลาดการผลิต

- ก. ปัจจัยที่กำหนดอุปสงค์ตลาดการผลิต
- ข. ปัจจัยที่กำหนดอุปทานตลาดการผลิต

กลุ่มที่ 3 การพัฒนาตลาดปัจจัยแรงงาน

- ก. ปัจจัยที่กำหนดอุปสงค์ตลาดปัจจัยแรงงาน
- ข. ปัจจัยที่กำหนดอุปทานตลาดปัจจัยแรงงาน

กลุ่มที่ 4 การพัฒนาตลาดการเงิน

- ก. ปัจจัยที่กำหนดอุปสงค์ตลาดการเงิน
- ข. ปัจจัยที่กำหนดอุปทานตลาดการเงิน

กลุ่มที่ 5 การทดสอบสมการต้นแบบจำลอง

- ก. การวิเคราะห์สหสัมพันธ์
- ข. การวิเคราะห์สมการถดถอย

กลุ่มที่ 6 การทดสอบค่าความยืดหยุ่น

2.1 กลุ่มที่ 1 การพัฒนาตลาดที่อยู่อาศัย

- ก. การพัฒนาเศรษฐกิจ โดยการส่งเสริมสาขาเศรษฐกิจ

แนวคิดนี้มีความสำคัญที่ก่อให้เกิดผลการเชื่อมโยงไปข้างหน้าและข้างหลัง ตลอดจนผลของตัวคูณให้ได้มากที่สุด ได้มีผู้ศึกษาไว้หลายท่าน ซึ่งการศึกษาเหล่านั้นมีพื้นฐานจาก open

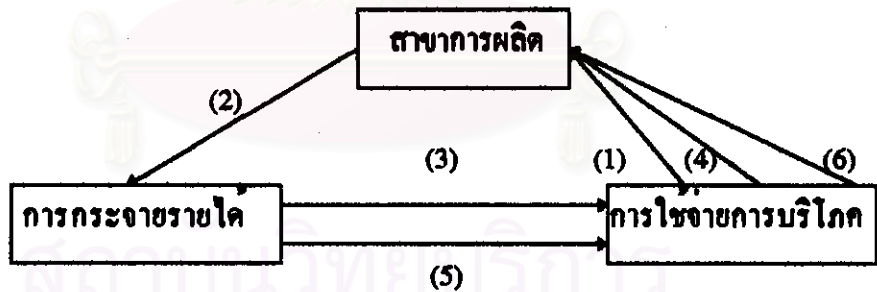
leontief ' s Input-out โดยพิจารณาว่า เมื่ออุปสงค์สุดท้ายของผลผลิตที่เพิ่มขึ้น ซึ่งผลดังกล่าวเป็นเพียงผลในรอบแรกที่เกิดขึ้นจากแบบจำลอง บังคับ-ผลผลิต คือ เป็นผลระหว่างสาขาการผลิตเท่านั้น (intra-group effect) ซึ่งเป็นผลกระทบที่ยังไม่ครบวงจร(open looped)¹

ที่แท้จริงแล้ว เมื่ออุปสงค์ของผลผลิตเพิ่มขึ้นสาขาการผลิตก็จะผลิตผลผลิตเพิ่มขึ้น ทำให้ต้องใช้ปัจจัยการผลิตเพิ่มขึ้น ทำให้ปัจจัยการผลิตมีรายได้เพิ่มขึ้น รายได้ของปัจจัยการผลิตก็จะกระจายไปสู่ สถาบันต่าง ๆ ทำให้สถาบันต่าง ๆ เหล่านั้นมีรายได้เพิ่มขึ้น เช่น คริวเรือ เมื่อคริวเรือมีรายได้เพิ่มขึ้น ก็จะบริโภคเพิ่มขึ้น การบริโภคจะเพิ่มขึ้นเล็กน้อยเพียงใด ขึ้นอยู่กับค่าความโน้มเอียงเพื่อการบริโภค (Marginal Propensity to Consume : MPC) ตาม Keynesian Model²

คริวเรือบริโภคสินค้าเพิ่มขึ้นก็จะทำให้มีอุปสงค์ของผลผลิตของสาขาการผลิตต่างๆ เพิ่มขึ้นอีกรอบหนึ่ง ผลรอบนี้คือผลระหว่างสาขาการผลิตและคริวเรือ(intra-group effect) นอกจากนี้ส่วนของรายได้ของคริวเรือที่ไม่ได้ใช้บริโภคก็จะเก็บเป็นเงินออม และเมื่อการลงทุนเพิ่มขึ้นสาขาการผลิต ผลิตผลผลิตเพิ่มขึ้นอีกรอบหนึ่ง ผลรอบนี้เรียกว่า ผลพิเศษ (Extra-group effect) ผลกระทบต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นดังกล่าวทั้ง 3 ผล เป็นการวิเคราะห์แบบครบวงจร (close loop) สามารถแสดงให้เห็นได้จากแผนภาพดังนี้

รูปที่ 1

ความสัมพันธ์ระหว่างสาขาการผลิต การกระจายรายได้และการใช้จ่ายเพื่อการบริโภค

จากรูป เห็นได้ว่า เมื่อมีอุปสงค์เพิ่มขึ้น ทำให้มีการใช้จ่ายเพื่อการบริโภคของสินค้าของสาขาการผลิตต่างๆ ทำให้เกิดผลผลิตเพิ่มขึ้นทางตรงและทางอ้อม ซึ่งเป็นผลภายในสาขาของคริวเรือเพิ่มขึ้นก็จะบริโภคเพิ่มขึ้นตามการใช้จ่ายเพื่อการบริโภคเพิ่มขึ้น ทำให้มีความต้อง

¹ Pyatt, G and Roe, A.R. with Lindley,R.M., Round, j.i. and other, Social Accounting for Development Planning, with special Reference to Sri Lanka, Cambridge CUP, (1971) pp.72-83

² Shapiro, E. Macroeconomic Analysis (Sed) (New York: Harcourt Brace Jovanowich, Inc, 1982) pp.65-74

การผลิต ซึ่งเรียกว่า ผลระหว่างสาขาการผลิต (ตาม 1) และเมื่อสาขาการผลิตผลิตเพิ่มขึ้นทำให้มีการจ้างปัจจัยการผลิต ผลิตเพิ่มขึ้น ทำให้เจ้าของปัจจัยการผลิตมีรายได้เพิ่มขึ้น มีการกระจายรายได้จากเจ้าของปัจจัยการผลิตสู่สถาบันต่างๆ ก็เกิดการจ้างแรงงานแก่ครัวเรือน (ตาม 2) เมื่อรายได้ของครัวเรือนเพิ่มขึ้นก็จะบริโภคเพิ่มขึ้นตาม การใช้จ่ายเพื่อการบริโภคเพิ่มขึ้น ทำให้มีความต้องการผลิตเพิ่มขึ้น (ตาม 3,4) ซึ่งเป็นผลเนื่องมาจากผลระหว่างครัวเรือน และสาขาการผลิตและการกระจายรายได้ส่วนที่เหลือจากการบริโภค ครัวเรือนเก็บไว้เป็นเงินออม ทำให้มีการลงทุนเพิ่มขึ้น ความต้องการสินค้าเพื่อการลงทุนเพิ่มขึ้น (ตาม 5,6) ซึ่งเรียกว่า เป็นผลพิเศษ

1) Rosentain-Rodan³ เป็นผู้เสนอว่าประเทศจะก้าวหน้าไปอย่างรวดเร็วนั้นต้องมีการระดมทุนเข้าไปในระบบเศรษฐกิจเป็นจำนวนมาก (Big Push) ในอันที่จะเกิดอุตสาหกรรมต่าง ๆ ที่จะก่อให้เกิดการจ้างงาน ซึ่งสามารถนำมาใช้ในการแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจของประเทศกำลังพัฒนาที่มีตลาดภายในแคบ โดยการส่งเสริมให้มีการจัดสร้างอุตสาหกรรมต่าง ๆ เพื่อผลิตสินค้าบริโภค ซึ่งจะช่วยให้ต้นทุนการผลิตต่ำลง เนื่องจากการประหยัดภายในและภายนอก เมื่อต้นทุนการผลิตต่ำลงสินค้าที่ผลิตก็จะมีราคาถูกเป็นที่ต้องการของตลาดมากขึ้นและการตั้งอุตสาหกรรมเหล่านี้ ก่อให้เกิดรายได้เพิ่มขึ้นแก่บุคคลหลายฝ่ายเป็นการสร้างอำนาจซื้อเพิ่มทั้งระบบทำให้ตลาดมีขอบเขตและขนาดกว้างขวางขึ้น

2) Albert Hirschman⁴ ชี้ให้เห็นว่ามูลเหตุสำคัญที่ทำให้ประเทศด้อยพัฒนา คือ การขาดแคลนความสามารถในการลงทุน ดังนั้นการที่จะเกิดการลงทุนอย่างมากทุก ๆ ด้านย่อมเป็นไปได้ในประเทศที่กำลังพัฒนา ดังนั้นกลยุทธ์ของการพัฒนา จึงอยู่ที่การใช้ความสามารถในการลงทุนที่มีอยู่อย่างจำกัด สำหรับตัดสินใจลงทุนในสาขาหรือกิจการที่ก่อให้เกิดผลต่อเนื่องที่เชื่อมโยงไปข้างหน้าและ/หรือข้างหลัง (Forward and Backward linkages) ได้มากที่สุด

ก) ผลต่อเนื่องที่เชื่อมโยงไปข้างหน้า หมายถึง ผลที่กระตุ้นให้เกิดการขยายตัวในกิจกรรมการผลิตอื่น ๆ ที่ใช้ผลผลิตของกิจกรรมดังกล่าวในการผลิต

ข) ผลต่อเนื่องที่เชื่อมโยงไปข้างหลัง หมายถึง ผลที่กระตุ้นให้เกิดการขยายตัวในกิจกรรมการผลิตที่ผลิตวัตถุดิบเพื่อป้อนกิจกรรมดังกล่าว

จากความหมายของผลต่อเนื่องทั้งสองจะเห็นได้ว่า เมื่อมีการลงทุนในสาขาเหล่านี้

³ P.N. Rosentain-Rodan, "Note on the theory of the big push", Economic Development for Latin American, H.S Ellis,(ed),London Mcmillan,1951

⁴ Albert Hirschman, The Strategy of Economic Development.(New York: 1958) PP.

ก็จะชักนำให้เกิดการลงทุนในสาขาอื่น ๆ ติดตามโดยอัตโนมัติ เช่น ถ้าส่งเสริมให้เกิดการขยายตัวของสาขาการก่อสร้างก็จะผลักดันให้เกิดความต้องการวัตถุดิบต่าง ๆ เช่น เหล็กเส้น ปูนซีเมนต์ ฉะนั้นการขยายตัวของสาขาการก่อสร้างจะเกิดผลเชื่อมโยงไปข้างหลัง คือ เกิดอุตสาหกรรมผลิตเหล็กเส้น ปูนซีเมนต์ ติ และปัจจัยการผลิตอื่น ๆ มากขึ้น ขณะเดียวกันจะเกิดผลการเชื่อมโยงไปข้างหน้า คือ เกิดอุตสาหกรรมการผลิตมากขึ้น เช่น บริษัทขนส่ง ร้านค้าต่าง ๆ การที่มีช่องทางกำไรจากอุตสาหกรรมแรกก็จะก่อให้เกิดการพัฒนาอุตสาหกรรมอื่น ๆ ต่อไป ซึ่งอุตสาหกรรมเหล่านี้ต่างก็เป็นส่วนประกอบของกันและกัน

หลักการของ Hirschman ต้องมีการตัดสินใจเลือกลงทุนที่ก่อให้เกิดผลเชื่อมโยงไปข้างหน้าและหรือข้างหลังอย่างถูกต้อง เพื่อให้สาขาคงกล่าวเกิดความไม่สมดุลในสาขาการผลิตต่าง ๆ และความไม่สมดุลนี้เองจะกระตุ้นให้เกิดการขยายตัวของระบบเศรษฐกิจและการพัฒนาเศรษฐกิจก็จะเกิดขึ้น

3) ด้านการลงทุนก่อสร้างที่อยู่อาศัย

ก) คลาสเซน⁵ เป็นนักเศรษฐศาสตร์คนแรกที่ใช้รูปแบบทางคณิตศาสตร์อธิบายความสัมพันธ์ของการลงทุนว่า เป็นทั้งเครื่องมือของนโยบายและเป้าหมายไปพร้อมกัน ในลักษณะของการมีทุนที่คงที่จำนวนหนึ่ง การแบ่งปันเงินจำนวนนี้ในการลงทุน ด้านที่อยู่อาศัยและไม่ใช่ที่อยู่อาศัยนั้น ผลรวมสูงสุดที่ได้รับจะอยู่อาศัยอันเป็นผลลัพธ์จากการลงทุนที่เพิ่มขึ้นในด้านที่อยู่อาศัย (The optimal mix is where the marginal contribution to income from the housing sector plus its marginal income effect on the non-housing sector is equal to the decrease in contribution of the nonhousing sector resulting from an additional investment in housing)

ข) ศาสตราจารย์ ริชาร์ด เลนเจนดอร์ฟ⁶ กล่าวว่า การลงทุนด้านที่อยู่อาศัยไม่เพียงแต่จะช่วยปรับปรุงเคหะสถานเท่านั้น ยังนำไปสู่การเพิ่มขึ้นของรายได้ การสะสมทุนสำหรับลงทุน และการมีงานทำ โดยเฉพาะการใช้นโยบายด้านที่อยู่อาศัยในพื้นที่เป้าหมาย จะส่งผลกระทบต่อคนในพื้นที่นั้นมากกว่าการใช้นโยบาย โดยไม่จำกัดพื้นที่เป้าหมายเพราะผลที่ได้รับคือ

⁵ การศึกษารายละเอียดใน Leo H. Klassen and Leland S. burns, The Position of housing in National Economic and Social Policy, op.cit., pp. 108-119

⁶ Leagendorf Richard, " Housing Investment and Neighborhood Development," ITCC Review, (January 1975) : 72-82

การไหลออกของผลได้ทางเศรษฐกิจนอกเป้าหมายของสังคมนั้น จากผลการวิเคราะห์ในการจ่ายเงินลงทุนด้านที่อยู่อาศัย สำหรับที่ดิน 100 หน่วย มูลค่าวัสดุ 100 หน่วย มูลค่า จะเกิดรายได้ทวีคูณรวมในนโยบายการจำกัดพื้นที่เป้าหมาย จำนวน 2,967 หน่วย ส่วนมูลค่าและนโยบายที่ไม่จำกัดพื้นที่เป้าหมาย รายได้จะไหลออกจากสังคมนั้น รายได้ทวีคูณที่กนในพื้นที่เป้าหมายได้รับเป็นจำนวนเพียง 167 หน่วยมูลค่า และเงินคอรฟ์ สรุปว่าการลงทุนด้านที่อยู่อาศัยในกลุ่มผู้มีรายได้น้อยจะก่อให้เกิดผลประโยชน์กับคนกลุ่มนี้มาก

ข. ความหมายและบทบาททุนต่อการพัฒนาเศรษฐกิจ (Sloan and Zurcher, 1961) กล่าวว่า ทุน คือ เงินหรือเงินทุนเท่านั้น แต่แนวคิดทางเศรษฐกิจนั้น ทุนมีความหมายเป็นหลายนัย กล่าวคือ

1) ทุนที่เป็นตัวเงิน (Money Capital) ซึ่งประกอบด้วย เงินสดที่ถืออยู่ในมือประชาชน เงินฝากในธนาคาร เงินให้กู้ยืมที่จะเรียกคืนได้เมื่อทวงถาม

2) ทุนในรูปของการเป็นเจ้าของ (Property Capital) เช่น ใบหุ้น (Stock) พันธบัตร (Bond) และเงินจำนอง (Mortgage)

3) ทุนในความหมายที่ลึกซึ้งไปอีก หมายถึง ทุนที่เป็นความรู้ของมนุษย์ (Human Capital) ซึ่งทำให้คนเป็นผู้มีความคิดริเริ่ม สร้างสรรค์การผลิตสินค้าและบริการให้ดีขึ้น

นอกจากนี้ ทุนที่เป็นปัจจัยที่มีส่วนเพิ่มผลผลิตในอนาคตยังหมายถึง ทุนที่มนุษย์ได้ประดิษฐ์ขึ้น เพื่อใช้ในการผลิต (Capital Goods) ประกอบด้วย เครื่องจักร (Machinery) เครื่องมือ (Tools) อุปกรณ์ (Instruments) การก่อสร้าง (Construction) และโรงงาน (Real Investment)⁷ ตามแนวความคิดการพัฒนาเศรษฐกิจถือว่า การที่จะเพิ่มผลิตภัณฑ์ประชาชาติให้สูงขึ้นนั้นจะต้องมีการลงทุนที่แท้จริง (Capital Formation)⁸ หรือมีการสะสมทุน (Capital formation) เพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ ซึ่งการสะสมทุน หมายถึง การเพิ่มขึ้นของปริมาณเครื่องจักร เครื่องมือ อาคารและอุปกรณ์อื่น ๆ ตลอดระยะเวลาอันยาว โดยกำหนดจากจำนวนทุนในวันสิ้นปีเทียบกับทุนในคอนคั้นปี ส่วนแ

⁷ Sloan and Zurcher, *Dictionary of Economic* (New York: Barnes and Nobles, Inc., 1961) p.46

⁸ Richard T. Gill, *Economic Development : Past and Present* (New Jersey: Englewood Cliffs, Prentice-Hall, Inc., 1967) p.10

⁹ Benjamin Higgin, *op.cif.*, p.204

ต่างที่เพิ่มขึ้น ถือว่าเป็นปริมาณทุน (Stock of capital) ที่สะสมได้ระหว่างปี หรือ อาจกล่าวได้ว่า การสะสมทุนก็คือ การลงทุนที่แท้จริงนั่นเอง¹⁰

ประเทศที่กำลังพัฒนาประสบปัญหาการขาดแคลนทุน (Capital Deficiency) การสะสมทุนอยู่ในอัตราที่ต่ำเกินไป อัตราส่วนของปริมาณทุนต่อประชากรหนึ่งคนอยู่ในระดับต่ำ ทุนที่มีอยู่จำนวนน้อยนี้มีเพียงไม่กี่ประเภท จึงไม่เพียงพอที่จะเพิ่มรายได้ประชาชาติให้สูงขึ้นได้ ดังนั้นการพยายามหามาตรการเพิ่มการสะสมทุนให้มากขึ้น จะเปรียบเสมือนเครื่องมือในอันที่จะช่วยขยายกำลังผลิตของประเทศให้สูงขึ้นต่อไปอีกนานในอนาคต หากพิจารณาในแง่ที่ว่าทุนเป็นปัจจัยหลักในการพัฒนาเศรษฐกิจ โดยสมมติให้ปัจจัยอื่นคงที่ ในระยะที่ต้องการเร่งรัดการพัฒนาเศรษฐกิจ (Accelerated growth) นั้น นโยบายการพัฒนา ต้องพยายามเพิ่มอัตราการสะสมทุน (The Rate of Capital ratio) ให้สูงขึ้น ขณะเดียวกันต้องพยายามลดอัตราส่วนระหว่างทุนกับผลผลิต (The Capital output accumulation) ให้ลดลง จึงจะสามารถเพิ่มทุนรายได้ประชาชาติที่แท้จริง (Real national income) ให้สูงขึ้นได้ หากยังมุ่งให้รายได้ที่แท้จริงต่อบุคคล (Real per capital / income) เพิ่มขึ้นด้วยแล้ว การสะสมทุนยิ่งมีความสำคัญเพราะต้องพยายามได้สูงขึ้นกว่าที่เป็นอยู่เดิมในอัตราอย่างน้อยต้องไม่ต่ำกว่าอัตราเพิ่มของประชากรในประเทศนั้น¹¹

2.2 กลุ่มที่ 2 การพัฒนาตลาดการผลิต

ก. ปัจจัยที่กำหนดอุปสงค์ตลาดการผลิต

สำหรับทฤษฎีที่ใช้ในการศึกษาจะอาศัยทฤษฎีอุปสงค์ (theory of demand) อันเป็นทฤษฎีที่อธิบายถึงความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยต่าง ๆ ที่มีอิทธิพลต่อปริมาณซื้อสินค้าและบริการ ตามทฤษฎีอธิบายว่าปริมาณการซื้อสินค้าและบริการชนิดใดชนิดหนึ่งของผู้บริโภคหนึ่ง ขึ้นอยู่กับปัจจัยต่าง ๆ ซึ่งนักเศรษฐศาสตร์เรียกปัจจัยเหล่านี้ว่า ตัวกำหนดอุปสงค์ (demand determinants) ปัจจัยเหล่านี้มีอิทธิพลต่อปริมาณการซื้อมากน้อยไม่เท่ากัน ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับพฤติกรรมของผู้บริโภคแต่ละคนและกาลเวลาด้วย (ประยูร เถลิงศรี, 2511) ปัจจัยสำคัญดังกล่าว

1) ฌมีย์ รัถน์วิทซ์ (2536) กล่าวว่า อุปสงค์ที่อยู่อาศัย ต้องมีองค์ประกอบที่สำคัญได้แก่ ประชากร รายได้ครัวเรือน ราคาที่อยู่อาศัยหรือวัสดุก่อสร้าง และปัจจัยอื่น ๆ เช่น ราคานิยม ปริมาณเงินเชื่อที่อยู่อาศัย ภาวะเงินเฟ้อ และอัตราดอกเบี้ย เป็นต้น ซึ่งสามารถอธิบายความหมายของตัวแปรดังกล่าวข้างต้น ได้ดังนี้

¹⁰ Richard T.Gill, op.cif., p11.

¹¹ Richard T.Gill, op.cif., p11.

ก) รายได้ของผู้ซื้อหรือผู้บริโภครวม (อภิสิทธิ์ จันตะนี และคณะ, 2533) กล่าวว่า เมื่อรายได้ของผู้บริโภคเพิ่มขึ้น อำนาจซื้อของเขาจะมากขึ้น ทำให้สามารถจับจ่ายใช้สอยเพื่อการบริโภคได้มาก และเมื่อรายได้ของผู้บริโภคลดลง อำนาจซื้อของเขาก็จะลดลง ทำให้ความต้องการที่ซื้อสินค้าและบริการจะน้อยลง

ข) ราคาที่อยู่อาศัยหรืออสังหาริมทรัพย์ (Dr. John Charles Pool และ Dr. Ross M. Laore, 1975) กล่าวว่า ความยืดหยุ่นของอุปสงค์ที่มีต่อการเปลี่ยนแปลงราคาสินค้า เมื่ออัตราส่วนของเงินที่ใช้จ่ายในการซื้อสินค้าเทียบกับรายรับมีค่าสูงเท่าใด ความยืดหยุ่นของอุปสงค์ต่อสินค้าชนิดนั้นก็ยิ่งมีมาก เช่น สินค้าที่มีวงเงินซื้อมาก ๆ ได้แก่ รถยนต์ บ้าน เป็นต้น เป็นเพราะสินค้าที่อยู่อาศัยหรืออสังหาริมทรัพย์เป็นสินค้าฟุ่มเฟือย เมื่อราคาที่อยู่อาศัยเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้น ความต้องการซื้อที่อยู่อาศัยจะสูงขึ้น แต่ในความเป็นจริงแล้ว การที่ราคายิ่งเพิ่มขึ้น ถือเป็นภาระในการผ่อนของผู้ซื้ออย่างมาก ทำให้เมื่อราคายิ่งแพงเท่าไร ปริมาณสินค้าที่ผู้บริโภครวมต้องการซื้อจะน้อยลง และจะซื้อสินค้านั้นมากขึ้นเมื่อราคาลดลง คือมีความสัมพันธ์ในทางตรงกันข้าม (ประจักษ์ เถลิงศรี, 2511)

ค) ปัจจัยอื่น ๆ ได้แก่

(1) การจัดเก็บภาษีบุคคลธรรมดา (อภิสิทธิ์ จันตะนี และคณะ, 2533) อ้างว่า เมื่อการบริโภคของประชาชนมีระดับสูงเกินไป ซึ่งอาจนำไปสู่การกระตุ้นความต้องการเกินกว่าที่การผลิตจะตอบสนองได้ เป็นผลทำให้ระดับราคาสินค้าทั่วไปเพิ่มสูงขึ้น และอัตราค่าจ้างแรงงานที่เป็นตัวเงินเพิ่มสูง รัฐบาลก็อาจปรับปรุง ภาษีอากรให้สามารถดึงจำนวนเงินรายได้ส่วนเกิน ดังกล่าวจากประชาชนมาอยู่ในภาครัฐบาล ซึ่งเป็นการลดระดับรายจ่ายเพื่อการบริโภคที่สูงเกินไป ในทางกลับกัน เมื่อปรากฏว่าภาวะเศรษฐกิจมีความซบเซา ด้วยปริมาณรายจ่ายเพื่อการบริโภคสินค้าและบริการ จำหน่ายได้ลดลง รัฐบาลก็จะใช้มาตรการลดภาษีอากรเพื่อให้ประชาชนมีรายได้ เหลือจากการเสียภาษีสามารถใช้จ่ายเพื่อการบริโภคได้มากขึ้น อันเป็นการกระตุ้นการผลิตที่อยู่อาศัยมากขึ้น

ง) เทรนด์จากสถาบันการเงิน ประกอบด้วย

(1) เงินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัยทุกกลุ่มทั่วไป (ประกาศศร ดั่งมจิธรรม) กล่าวว่า ทุกครัวเรือนปรารถนาเป็นเจ้าของที่อยู่อาศัย แต่มีงบประมาณจำกัด ขณะที่ที่อยู่อาศัยเป็นสินค้าราคาสูง ปัญหาการเงิน จึงเป็นเงื่อนไขหลักในการซื้อที่อยู่อาศัย เพราะฉะนั้นปัจจัยสำคัญที่จะช่วยกระตุ้นการขยายตัวของอุตสาหกรรมที่อยู่อาศัย คือ การจัดหาเงินทุนจากสถาบันการเงินในด้านการให้กู้เพื่อซื้อที่อยู่อาศัย ซึ่งจะเป็แรงจูงใจให้แก่ผู้ซื้อให้เข้ามาสู่ตลาดที่อยู่อาศัยด้วยวิธีการซื้อแบบเงินผ่อนรายเดือน (monthly installment) ด้วยเหตุนี้ความสามารถหาได้ของสินเชื่อจะกระทบต่อความต้องการที่อยู่อาศัยของผู้ซื้ออย่างมาก

(2) อัตราดอกเบี้ยเงินกู้เพื่ออยู่อาศัย (ประกาศฯ ตั้งมติธรรม) อ้างว่า การเปลี่ยนแปลงของอัตราดอกเบี้ยจะกระทบต่ออำนาจซื้อของประชากร โดยที่การเพิ่มขึ้นของอัตราดอกเบี้ยร้อยละ 1 จะทำให้จำนวนเงินผ่อนต้องงวดเพิ่มขึ้นประมาณร้อยละ 5 ในภาวะเศรษฐกิจที่มีสภาพคล่องทางการเงินสูง หากอัตราดอกเบี้ยต่ำหรือถ้าสถาบันการเงินเพิ่มระยะเวลาผ่อนชำระเงินกู้เพื่ออยู่อาศัยให้ยาวนานขึ้น ก็จะทำให้ภาวะในการซื้อบ้านต่ำลง ส่งผลให้ความต้องการที่อยู่อาศัยแท้จริงสูงขึ้น ในทางตรงกันข้าม เมื่อเศรษฐกิจประสบกับวิกฤตการณ์ทางการเงิน อัตราดอกเบี้ยสูงขึ้น ระยะเวลาผ่อนชำระสั้นลง ก็จะทำให้ความต้องการที่อยู่อาศัยลดลง เนื่องจากผู้ซื้อจะระดมการตัดสินใจซื้อที่อยู่อาศัยออกไปก่อน

(3) ทัศนคติของผู้ซื้อ (อภิสิทธิ์ จันตะนี และคณะ; 2533) อ้างตัวกำหนดอุปสงค์ หน้า 65 ว่า ความพอใจในการซื้อสินค้าของผู้ซื้อนั้น ได้รับอิทธิพลจากสภาพแวดล้อมทางสังคม เช่น วัฒนธรรม ศาสนา ความเชื่อ ตลอดจนถึงตัวกำหนดด้านอื่น ๆ เช่น อายุ เพศ การศึกษา การโฆษณา ฯลฯ ซึ่งผู้ซื้ออาจจะซื้อสินค้าเป็นจำนวนมากขึ้น เมื่อทัศนคติในการบริโภคเพิ่มขึ้น และอาจซื้อสินค้าลดลงในทุนระดับราคา เมื่อทัศนคติในการบริโภคนั้นลดลง

(4) การคาดการณ์เงินเฟ้อ (Robert M. Schwab, 1983) กล่าวว่า ฟังก์ชันอัตราเงินเฟ้อที่คาดการณ์ จะมีผลกระทบอย่างมากในลักษณะที่ทำให้อุปสงค์ของบ้านจะลดลง เมื่อคาดการณ์ว่าเงินเฟ้อจะสูงขึ้น ส่วนของ ปีชะวดี (2530) กล่าวว่า ดัชนีผู้บริโภค เป็นมาตรการหรือเครื่องมือที่ใช้วัดความเปลี่ยนแปลงของราคาสินค้าและบริการที่ผู้บริโภคต้องจ่ายไปในขณะที่ซื้อ ลักษณะสำคัญของดัชนีนี้ก็คือ ดัชนีนี้ใช้วัดความเปลี่ยนแปลงของราคาสินค้าและบริการ โดยเฉลี่ยของผู้ซื้อหรือผู้บริโภคกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง

ข. ปัจจัยที่กำหนดอุปทานตลาดการผลิต

จากเอกสารประกอบชุดวิชา “การปฏิบัติวิชาชีพการจัดการงานก่อสร้าง; ราชจ่ายเกี่ยวกับธุรกิจการก่อสร้าง หน้า 265-267” กล่าวว่า ปัจจัยที่มีส่วนกำหนดอุปทานตลาดการผลิตที่อยู่อาศัยนั้น ประกอบด้วย ต้นทุนการผลิต ได้แก่ ราชจ่ายค่าจ้างแรงงาน ราชจ่ายค่าวัสดุก่อสร้าง และดอกเบี้ยจ่าย ยังขึ้นอยู่กับการใช้เทคนิคการผลิต และจำนวนผู้ผลิตในตลาดอยู่อาศัย แล้วยังเกี่ยวข้องกับราคาที่ดิน และเงินลงทุนจัดทำโครงการ นอกจากนี้ยังมีปัจจัยอื่น ๆ ได้แก่ จำนวนผู้ซื้อ รายได้ของผู้ซื้อ ซึ่งความสัมพันธ์ของปัจจัยเหล่านี้ มีส่วนกระตุ้นอุปทานตลาดการผลิตอย่างมาก กล่าวคือ

1) ราชจ่ายค่าจ้างแรงงาน (สุมาลี ปิตยานนท์; 2535) กล่าวว่า ในด้านผู้ประกอบการ ค่าจ้างเป็นต้นทุนสำคัญส่วนหนึ่งของขบวนการผลิต ต้นทุนแรงงาน ซึ่งเกิดจากค่าจ้างนี้จะเป็นตัว

ส่วนที่สูง ถ้าหากกิจการนั้นเป็นกิจการประเภทใช้แรงงานมาก แต่ต่ำเป็นกิจการประเภทใช้ทุน หรือเครื่องจักรมาก การใช้แรงงานเป็นส่วนน้อยสัดส่วนต้นทุนแรงงานก็จะต่ำ ดังนั้นการเปลี่ยนแปลงของระดับค่าจ้างจะมีผลกระทบต่อต้นทุนของผู้ประกอบการ ให้ปรับตัวเพิ่มขึ้นหรือลดลง

2) รายจ่ายค่าวัสดุก่อสร้าง (บทความวิจัยกร อาคารและที่ดิน ,มีนาคม 2539) กล่าวว่า การร่วมลงทุนในธุรกิจต่อเนื่องที่เป็นอยู่ขณะนี้ ผู้ประกอบการอสังหาริมทรัพย์ ส่วนใหญ่เห็นความจำเป็นของการลงทุนในธุรกิจวัสดุก่อสร้าง เพราะค่าใช้จ่ายวัสดุก่อสร้าง ถือเป็นต้นทุนการก่อสร้างปัจจัยหนึ่ง ถ้าระดับราคาวัสดุก่อสร้างเพิ่มขึ้น จะทำให้ต้นทุนการก่อสร้างสูงขึ้น ทำให้ราคาขายสูงขึ้น จะส่งผลกระทบต่อความต้องการซื้อบ้านที่ลดลง ส่วนของ บิยะวดี (2530) กล่าวว่า คำนีราคาขายส่ง ไร่วัด ความเปลี่ยนแปลง ของราคาสินค้าและชี้ให้เห็นถึงสภาพความเป็นไปในภาวะเศรษฐกิจ ไม่ไร่วัด ระดับ ราคาสินค้า

3) ดอกเบี้ยจ่าย (นิติภัทร พรหมบุตร, 2532) กล่าวว่า ดอกเบี้ยจ่ายถือเป็นค่าใช้จ่ายในการลงทุนโครงการที่มีผลกระทบต่อความสำเร็จอย่างมาก ทั้งนี้เพราะเมื่ออัตราดอกเบี้ยปรับตัวสูงขึ้น จะส่งผลให้นักลงทุนจำนวนมากต้องหยุดชะงักหรือชะลอโครงการออก เนื่องจากต้องรับภาระต้นทุนดอกเบี้ยจ่ายที่สูง

4) เทคนิคการผลิต (Clough,1975) กล่าวว่า ทุน วัสดุ หรือผู้รับเหมาช่วงและค่าใช้จ่ายดำเนินการ จะควบคุมต้นทุนได้จากการจ่ายชำระเงินจริง แต่ในส่วนต้นทุนทางด้านแรงงาน และเครื่องจักรนั้น เป็นต้นทุนที่เปลี่ยนแปลงได้มาก ในระหว่างการก่อสร้างและควบคุมได้ยาก ดังนั้นหากมีการค้นพบเทคนิคใหม่ ๆ ที่เกี่ยวกับแรงงานและเครื่องจักร จะทำให้ปริมาณสินค้าที่จะผลิตออกขายมีมากขึ้นในทุกระดับราคา เช่น การใช้วัสดุสำเร็จรูป ทดแทนแรงงาน เป็นต้น

5) ราคาที่ดิน (วาริช โดวัน;2529-2534) กล่าวว่า ราคาที่ดินในกทม. และค่าวัสดุก่อสร้างต่าง ๆ ที่ใช้ในการก่อสร้าง หากมีราคาที่ดินสูงขึ้นมาก ทำให้ประชากรผู้มีรายได้น้อยและรายได้อันดับปานกลาง ไม่สามารถจัดหาหรือทำการก่อสร้างอาคารที่อยู่อาศัยที่เหมาะสมเพื่อเป็นกรรมสิทธิ์ของตนเองได้ ทำให้จำนวนอาคารที่อยู่อาศัยมีจำนวนน้อยลง

6) เงินลงทุนจัดทำโครงการ(วารสารธุรกิจที่ดิน ฉบับที่ 51 กรกฎาคม 2532,หน้า 57) อาจกล่าวว่า โครงการลงทุนอาคารชุดมีแหล่งที่มาของเงินทุน 3 แห่งคือ เงินทุนส่วนตัว จากเงินคาวน และจากสถาบันการเงิน เท่าที่ผ่านมาในปัจจุบัน จะพบว่าหลาย ๆ โครงการซึ่งต้องล้มลงไปก็เนื่องจากปัญหาการขาดแคลนเงินลงทุน

7) วัตถุประสงค์อื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับวัตถุประสงค์ของผู้ซื้อ ได้แก่

ก) การลงทุนโครงสร้างพื้นฐานของรัฐบาล(อภิสิทธิ์ จันตะนี และคณะ;2533) กล่าวว่า เนื่องจากการเพิ่มงบประมาณการลงทุนด้านโครงสร้างพื้นฐานของรัฐบาล จะมีส่วนส่งเสริมการขยายตัวของการลงทุนภาคเอกชนเพิ่มขึ้น

ข) กำลึงแรงงานที่อยู่อาศัย (จันทร์และประคิมฐ; 2529) อ้างว่า กำลึงแรงงาน หมายถึง บุคคลที่สามารถจะเสนอแรงงานในตลาดแรงงานตามระดับอัตราค่าจ้างต่างๆ โดยไม่คำนึงว่าขณะนี้มีการทำงานอยู่แล้วหรือกำลังหางานทำเพราะว่างงาน หรือหยุดหางานทำชั่วคราวเพราะป่วย คนพวกนี้ถือว่าเป็นกำลังแรงงาน

ค) ปริมาณเงินให้กู้ โรเบิร์ตสันและโอดิน (1937) อ้างว่าอุปสงค์ในเงินกู้ของหน่วยธุรกิจ ส่วนใหญ่เป็นการกู้เพื่อนำเงินไปใช้ในการผลิต หรือในการลงทุน เช่น เพื่อซื้อสินค้าทุนต่าง ๆ อันได้แก่ เครื่องจักร เครื่องมือ ตลอดจนการก่อสร้างขยายโรงงานและเพื่อใช้เป็นทุนหมุนเวียน เป็นต้น เงินกู้ของหน่วยธุรกิจจัดว่าเป็นเงินกู้ที่สำคัญที่สุดในระบบเศรษฐกิจ เพราะเป็นเงินกู้ที่ให้เกดดอกผล ซึ่งทำให้ประเทศมีอำนาจในการผลิตเพิ่มขึ้น

2.8 กลุ่มพัฒนาตลาดปัจจัยแรงงานก่อสร้าง ประกอบด้วย

ก.ปัจจัยที่กำหนดอุปสงค์ตลาดปัจจัยแรงงานก่อสร้าง

1) แนวคิดเกี่ยวกับความต้องการแรงงาน ในช่วงของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 7 (พ.ศ.2535-2539) โครงสร้างทางเศรษฐกิจของประเทศจะเปลี่ยนไปสู่สาขาการผลิตในทางเศรษฐกิจอย่างเต็มที่ ในปี 2539 ประมาณการว่า สัดส่วนการมีงานทำในสาขาเกษตรจะลดลงเหลือเพียงร้อยละ 56.5 และสาขานอกเกษตรจะเพิ่มขึ้นร้อยละ 43.5 โดยเป็นส่วนสำคัญของอุตสาหกรรม(เหมืองแร่ หัตถกรรม การก่อสร้าง การไฟฟ้า แก๊ส และประปา) ร้อยละ 16.6 และเป็นสัดส่วนของสาขาบริการ (การขนส่ง ขนปถัก การขนส่ง คมนาคม การเก็บและคลังสินค้า บริการต่าง ๆ)ร้อยละ 26.9

ความต้องการแรงงานในปี 2536 ส่วนใหญ่ยังคงเป็นการจ้างงานภาคเอกชน ส่วนภาครัฐและรัฐวิสาหกิจจะมีการจ้างงานน้อยมาก เนื่องจากรัฐมีนโยบายไม่เพิ่มอัตราค่าจ้าง นอกจากหน่วยงานจัดตั้งใหม่ และความต้องการแรงงานส่วนใหญ่จะต้องการผู้มีวุฒิการศึกษาสูงขึ้น เพราะมีการนำเทคโนโลยีมาใช้ในขบวนการผลิตมากขึ้น ประกอบกับค่าจ้างขั้นต่ำที่ปรับสูงขึ้น ทำให้นายจ้างต้องจ้างผู้ที่สามารถปฏิบัติงานได้ผลผลิตคุ้มค่า

สำหรับความต้องการแรงงานนอกภาคเกษตรในช่วงแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 7 คาดว่าจะสูงถึง 1.75 ล้านคน โดยสาขาบริการจะมีความต้องการเพิ่มขึ้นถึง 9.2 แสนคน หรือเพิ่มเฉลี่ยร้อยละ

ละ 5.2 ต่อปี ส่วนสาขาอุตสาหกรรมจะมีความต้องการแรงงานทั้งหมดนี้จะเป็นความต้องการแรงงานระดับมัธยมศึกษาถึง 1.17 ล้านคน (เพิ่มขึ้นร้อยละ 6.6) ส่วนความต้องการแรงงานระดับประถมศึกษาจะเพิ่มขึ้นในอัตราลดลงจากร้อยละ 1.2 ในช่วงแผนพัฒนาฉบับที่ 6 เหลือเพียงร้อยละ 1.1 ในช่วงแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 7¹²

ส่วนแนวคิดและหลักทฤษฎีที่เกี่ยวของของนักคิดความต้องการแรงงาน ได้แก่

ก) สุกัญญา นิธิกร¹³ กล่าวถึงทฤษฎีอุปสงค์แรงงาน ว่า แรงงานเป็นปัจจัยการผลิตชนิดหนึ่ง ความต้องการแรงงานของนายจ้างขึ้นอยู่กับความต้องการสินค้าและบริการที่ต้องใช้ปัจจัยแรงงานในการผลิต อุปสงค์ของแรงงานจะเพิ่มขึ้นมากน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับตัวกำหนดหลายประการที่สำคัญได้แก่ โครงสร้างของตลาดสินค้า ประสิทธิภาพในการผลิตของแรงงาน และราคาของปัจจัยการผลิต ปัจจัยอื่น ๆ ที่อาจไขแทนได้ เป็นต้น ในการตัดสินใจว่าจะจ้างแรงงานเพิ่มขึ้นหรือไม่นายจ้างจะทำการเปรียบเทียบรายรับที่จะได้เพิ่มขึ้นในการจ้างแรงงานหน่วยเมื่อเทียบกับรายจ่ายที่จะต้องจ่ายเพิ่มขึ้น ถ้าตลาดแรงงานมีการแข่งขันสมบูรณ์รายจ่ายที่จะต้องจ่ายให้แก่แรงงานที่จ้างเพิ่มแต่ละหน่วยก็จะเท่ากับอัตราค่าจ้างในตลาด แต่ถ้านายจ้างมีอำนาจผูกขาดคือเป็นผู้จ้างรายใหญ่ในตลาดแรงงาน นายจ้างก็จะพยายามจ่ายให้ในอัตราเท่าที่จะดึงคนงานให้มาทำงานด้วยได้ โดยไม่เหลือส่วนเกินให้แก่แรงงาน

ข) สมชาติ ปิตยานนท์(2535) และนักคิดท่านอื่น ๆ ประกอบ โดยศึกษาสาเหตุของการเคลื่อนตัวของอุปสงค์สำหรับแรงงาน มีปัจจัยที่สำคัญ ได้แก่ ค่าใช้จ่ายด้านแรงงาน การคาดคะเนของผู้ผลิต ความชำนาญของแรงงาน การเปลี่ยนแปลงกระบวนการและวิธีการผลิต มีรายละเอียดดังนี้

¹² ประสงค์ วัฒนันท์ "สถานการณ์แรงงานในประเทศไทย" เอกสารประกอบการบรรยาย หลักสูตรการป้องกันราชอาณาจักรภาครัฐร่วมเอกชน รุ่นที่ 5 ปีการศึกษา 2535-2536, น.1

¹³ สุกัญญา นิธิกร, "ปัญหาแรงงาน:แนวคิดและคำจำกัดความ," ในรายงานภาวะปัจจุบัน:แนวความคิด คำจำกัดความ แหล่งข้อมูลและนโยบาย รวบรวมโดยสถาบันทรัพยากรมนุษย์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2528, น.2

(1) ค่าใช้จ่ายความแรงงาน (สุมาลี ปิตยานนท์(2535) อ้างว่า การจ้างงานโดยทั่วไปจะเปลี่ยนแปลงในทางตรงกันข้ามกับการเปลี่ยนแปลงของอัตราค่าจ้าง นั่นคือ ถ้าอัตราค่าจ้างเพิ่ม การจ้างงานหรืออุปสงค์แรงงานจะลดลง และถ้าอัตราค่าจ้างลดลง การจ้างงานหรืออุปสงค์แรงงานจะเพิ่มขึ้น แต่ขณะเดียวกัน ถ้าสัดส่วนต้นทุนแรงงานในต้นทุนผลิตรวมค่อนข้างต่ำ การเพิ่มค่าจ้างจะทำให้ต้นทุนการผลิตค่อนข้างน้อย มีการเปลี่ยนแปลงเพียงเล็กน้อย แต่สัดส่วนต้นทุนแรงงานเป็นสัดส่วนที่สูงมาก การเพิ่มขึ้นของค่าจ้างแรงงานย่อมทำให้ต้นทุนผลิตรวมสูงขึ้น ส่งผลกระทบต่อเนื่องไปสู่ราคาสินค้า อัตราการขายและการจ้างงานจะมีมากขึ้น

(2) การคาดคะเนของผู้ผลิต (อภิสิทธิ์ จันตะนี และคณะ;2533) กล่าวว่า เมื่อจำนวนผู้ผลิตเพิ่มมากขึ้น ก็จะเร่งผลิตสินค้าและบริการมากขึ้น ทำให้ต้องจ้างแรงงานมากขึ้นด้วย

(3) ความชำนาญของแรงงาน (สุมาลี ปิตยานนท์(2535) อ้างว่า บัจฉิเสริมหรือ บัจฉิร่วม(complements) ถ้าปริมาณคนงานที่มีฝีมือหรือมีความรู้ทักษะ เพิ่มมากขึ้นในระบบเศรษฐกิจ นายจ้างก็จ้างในปริมาณที่มากขึ้นและให้ผลตอบแทนสูงด้วย เมื่อนายจ้างพิจารณาว่าแรงงานนั้น สามารถให้ผลผลิตมากกว่าอัตราค่าจ้าง

(4) การเปลี่ยนแปลงกระบวนการผลิตและวิธีการผลิต (สุมาลี ปิตยานนท์(2535) อ้างว่า การเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยี การผลิตจะส่งผลกระทบต่ออุปสงค์แรงงานของหน่วยผลิตให้ลดลง เนื่องจากค่าจ้างแรงงานที่ขยับสูงขึ้น เป็นปัญหาต่อการผลิตที่ทำให้ต้นทุนสูงขึ้น ด้วยเหตุนี้ผู้ประกอบการในธุรกิจก่อสร้างและอสังหาริมทรัพย์จำเป็นต้องหันมาให้ความสนใจในการนำเทคโนโลยีการก่อสร้างที่สมัยใหม่เข้ามาใช้กันมากขึ้น เพื่อประหยัดเวลาในการก่อสร้างและลดการพึ่งพาแรงงานทุกระดับลง

(5) การเปลี่ยนแปลงราคาของปัจจัยการผลิตอื่น ๆ (สุมาลี ปิตยานนท์(2535) อ้างว่า ถ้าราคาของเครื่องจักรหรือทุนที่ใช้ในการผลิตลดลง หน่วยผลิตอาจซื้อเครื่องจักรเพิ่มขึ้นและจ้างแรงงานน้อยลง

(6) การลงทุนโครงสร้างพื้นฐานของรัฐบาล(อภิสิทธิ์ จันตะนีและคณะ,2533) กล่าวว่า เนื่องจากการเพิ่มงบประมาณการลงทุนด้านโครงสร้างพื้นฐานของรัฐบาล จะมีส่วนส่งเสริมการขยายตัวของการลงทุนภาคเอกชนเพิ่มขึ้น

(7) ความต้องการที่อยู่อาศัยของครัวเรือน (S.Charles maurice and Charles W. Smithson,1985) กล่าวว่า เหตุที่คนต้องการที่อยู่อาศัยนั้น เป็นสิ่งหนึ่งที่ต้องพิจารณา เนื่องจากความต้องการที่อยู่อาศัยนั้นนับว่ามีความสำคัญเพราะที่อยู่อาศัยเป็นหนึ่งในปัจจัยสี่ที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิต และเป็นสิ่งหนึ่งที่มีนุษย์จะขาดไปเสียมิได้ เนื่องด้วยเหตุผลที่ว่าจำเป็น โดยพิจารณาได้ 2 ทางคือ ทางกายภาพ(physical reason) หมายถึงการที่คนมีความต้องการที่อยู่อาศัยเนื่องจากคน

ต้องการความปลอดภัย จึงใช้ที่อยู่อาศัยเป็นที่กำบังร่างกาย ต้องการความสะดวกสบายซึ่งจะช่วยคุ้มครอง คุ้มครองคน ทำให้ร่างกายรู้สึกสบาย เป็นที่เก็บทรัพย์สินสมบัติที่คนมีอยู่ และใช้เป็นที่พักผ่อนในยามเจ็บป่วยหรือแก่ชรา ส่วนประเด็นที่สอง คือ เหตุผลทางจิตวิทยา (psychological reason) หมายถึง การมีที่อยู่อาศัยแล้ว ทำให้คนหรือเจ้าของรู้สึกถึงความมั่นคงในชีวิต เพราะการมีบ้านเท่ากับการมีหลักประกันที่ดีเพื่อจะได้ไม่ต้องเร่รอน เป็นแหล่งที่ให้ ความอบอุ่น ความรัก ความเข้าใจระหว่างครอบครัว เป็นสิ่งที่มีค่าทางภูมิปัญญา ซึ่งถือว่าการมีที่อยู่อาศัยถือว่าประสบผลสำเร็จในชีวิตด้านหนึ่ง รู้สึกถึงความ เป็นอิสระ เป็นตัวของตัวเอง รู้สึกว่าเป็นอาณาจักรของตนเอง และครอบครัว เป็นต้น

(8) เงินลงทุนก่อสร้างที่อยู่อาศัย (Charles H. Wutzbach, 1978) กล่าวว่า ใน การลงทุนในธุรกิจที่อยู่อาศัยก็มีสภาพคล้ายกับการลงทุนของธุรกิจประเภทอื่นๆ ที่ผู้ประกอบการ หรือนักลงทุนมุ่งหวังผลตอบแทนที่จะได้รับจากการลงทุนในอัตราสูงสุด เป็นแรงจูงใจ ซึ่งการตัดสินใจการลงทุน โดยตัวแปรที่นับว่ามีความสำคัญต่อการลงทุนก็คือ การเงิน

(9) การเปลี่ยนแปลงมรดกทางประชากรชาติ พิศมัย (2528) อ้างว่า ในขณะที่ภาวะ เศรษฐกิจขยายตัว มีการใช้ทรัพยากรภายในประเทศในการทำการผลิตในลักษณะที่มีประสิทธิภาพ สูงสุด ทำให้เกิดการลงทุนมากขึ้น ทำให้การผลิตขยายตัวมากขึ้น การจ้างงานมีมากขึ้น ระดับรายได้ประชาชาติขยับสูงตามไปด้วย

ข. ปัจจัยที่กำหนดอุปทานตลาดปัจจัยแรงงานก่อสร้าง

1) แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

ทฤษฎีเศรษฐศาสตร์แรงงานดั้งเดิมอธิบายอุปทานแรงงาน โดยวิเคราะห์การเลือกของมนุษย์โลกระหว่างรายได้ กับ การพักผ่อน อัตราค่าจ้างก็คือค่าเสียโอกาสของการเลือกไปในการพักผ่อน ถ้ามนุษย์โลกที่จะมีรายได้เพิ่มขึ้น โดยการทำงานมากขึ้นเขาก็จะพักผ่อนน้อยลง ดังนั้น การที่มนุษย์โลกจะเลือกอย่างใดมากกว่ากันในแต่ละระดับอัตราค่าจ้างก็ขึ้นอยู่กับผลทางด้านการทดแทน (Substitution effect) กับผลทางด้านรายได้ (Income effect) ว่าผลทางด้านใดจะมากกว่ากัน (James M. Henderson and Richard E. Quandt, 1980)

ทฤษฎีสมัยใหม่ถือว่าครัวเรือน (household) เป็นหน่วยในการตัดสินใจ (decision-making unit) นอกจากจะมีบทบาททางด้านเป็นมนุษย์โลกแล้ว ครัวเรือนตามทฤษฎีสมัยใหม่ยังมีบทบาทในฐานะเป็นผู้ผลิตด้วย โดยนำสินค้าและบริการที่ซื้อได้ในตลาดมาประกอบเป็นสินค้าและบริการขั้นสุดท้ายที่จะสนองความต้องการของมนุษย์โลกโดยตรง ซึ่งในการนี้มนุษย์โลกหรือสมาชิกในครัวเรือนจะต้องแบ่งสรรเวลาส่วนหนึ่งไปใช้ในการผลิตในครัว

เรือน ดังนั้นทางเลือกของผู้บริโภคจึงไม่ได้จำกัดอยู่เพียงแต่การทำงาน กับ การพักผ่อนเท่านั้น แต่
 ยังต้องพิจารณาถึงเวลาที่จะต้องใช้สำหรับผลิตสินค้าและบริการในครัวเรือนอันนับว่าเป็น non
 market activities ด้วย (Margaret Reid, 1965) โดยที่เวลาเป็นทรัพยากรที่มีค่าอย่างหนึ่ง เพราะมี
 จำกัด เวลาที่นำไปใช้ในการผลิตสินค้าและบริการในครัวเรือนจึงมีค่าเสียโอกาสด้วย ซึ่งค่าเสีย
 โอกาสนี้จะสูงขึ้น ถ้าอัตราค่าจ้างในตลาดเพิ่มขึ้น

ในการวัดปริมาณแรงงาน หรืออุปทานแรงงาน สามารถวัดได้จากอัตราการเข้ามาใน
 กำลังแรงงาน (Labor force participation rate) ชั่วโมงการทำงาน คุณภาพของแรงงาน เป็นต้น

ทั้งนี้ การวัดอัตราการเข้ามาในกำลังแรงงาน หมายถึง อัตราร้อยละของผู้เข้าร่วมใน
 กำลังแรงงานเมื่อเทียบกับจำนวนประชากร ซึ่งอยู่ในเกณฑ์ที่จะเข้าสู่กำลังแรงงานได้ กรณีประเทศ
 ไทยกำลังให้ประชากรอยู่ 11 ปีขึ้นไปอยู่ในกำลังแรงงาน ซึ่งงานวิจัยที่ใช้วิธีการวัดแบบนี้คืองาน
 วิจัยของ Sarawoot Paitoonpong (1976) โดยศึกษาอัตราการเข้าสู่กำลังแรงงานของชายและหญิง
 โดยแบ่งตามกลุ่มอายุ และมีตัวแปรอิสระ คือ อัตราค่าจ้าง ระดับการศึกษา รายได้ของครอบครัว
 อัตราการว่างงาน ระดับการพัฒนาอุตสาหกรรม ความหนาแน่นของประชากร และขนาดของ
 ครอบครัว ซึ่งการศึกษาอุปทานแรงงานจากการวัดอัตราการเข้าสู่กำลังแรงงานหรือจากสัดส่วน
 ของผู้ที่อยู่ในกำลังแรงงานต่อประชากรทั้งหมดนี้ จะใช้ข้อมูลรายจังหวัดจากสำมะโนประชากรปี
 พ.ศ. 2513 ดังนั้น งานของ Sarawoot จึงค่อนข้างจะมีปัญหาในการตีความ เนื่องจากข้อมูลที่ให้เป็น
 ข้อมูลระดับรวม

นอกจากนี้ มีงานวิจัยเรื่องกำลังแรงงานของไทย 2527-2533 โดยฉวีรัตน์ ภิษโญ
 ภูมาฤกษ์ (2526) ได้ประมาณการจำนวนผู้อยู่ในกำลังแรงงานระหว่างปี 2527-2533 แยกเป็นราย
 ภาค ตามหมวดอายุ และเพศ เพื่อศึกษาถึงปัจจัยต่าง ๆ ที่เป็นตัวกำหนดอัตราการเข้าสู่กำลังแรงงาน
 และผลกระทบ ซึ่งข้อมูลที่ใช้ในการวิจัยคือข้อมูลทางด้านกำลังแรงงานจากสำมะโนประชากรในปี
 2503 และ 2513 ตลอดจนการสำรวจแรงงานของสำนักงานสถิติแห่งชาติ ปัจจัยที่เป็นตัวกำหนด
 กำลังแรงงานคือ ปัจจัยทางประชากร และทางเศรษฐกิจสังคม แต่ละอย่างจะมีผลกระทบต่ออัตรา
 การเข้าสู่กำลังแรงงานในระดับที่แตกต่างกันแล้วแต่อายุ และเพศ จึงได้แยกพิจารณาเป็นกำลังแรง
 งานชายและหญิง สำหรับการประมาณการกำลังแรงงานได้พิจารณาพยากรณ์ว่า แต่ละภาคมีผู้อยู่ใน
 กำลังแรงงาน และจำนวนผู้ว่างงานเท่าไร

ก) Oey MeesoosK (1977) ได้วัดอุปทานแรงงาน โดยดูจากการที่ตัวบุคคลใน
 กลุ่มตัวอย่างมีกิจกรรมในเชิงเศรษฐกิจหรือไม่ ถ้านับว่าเข้าสู่กำลังแรงงาน ถ้าไม่มีเช่นผู้ที่เป็นแม่
 บำรุง นักร้อง ผู้ที่เกษียณ หรือผู้ที่ไม่อาจทำงานใด ๆ ได้ เพราะปัญหาสุขภาพ เป็นต้น ก็ถือว่าไม่
 ได้เข้าสู่กำลังแรงงาน โดยใช้อัตราจากการสำรวจภาวะเศรษฐกิจและสังคม ทั้งนี้ Oey จะศึกษา

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเข้าสู่กำลังแรงงานของบุคคล โดยแยกตามเพศ และถิ่นที่อยู่ โดยให้ตัวแปรอิสระ ได้แก่ อายุ การศึกษา รายได้ต่อสมาชิกในครัวเรือน จำนวนบุตรที่อายุต่ำกว่า 7 ขวบ ลักษณะการประกอบธุรกิจของหัวหน้าครอบครัวว่าเป็นธุรกิจส่วนตัวหรือไม่ จากตัวแปรอิสระเหล่านี้ พบว่า มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเข้าสู่กำลังแรงงาน

เนื่องจากการประมาณอุปทานแรงงานนั้น จะมีผลต่อการวางนโยบายของประเทศด้วย ดังนั้นกองวางแผนทรัพยากรมนุษย์ (2530) ได้ประมาณกำลังแรงงานด้วยการฉายภาพกำลังแรงงานตลอดช่วง แผนฯ 6 ด้วยวิธีแบบจำลอง โดยประมาณอัตราการเข้าสู่กำลังแรงงาน จำนวนตามเพศ เขตที่อยู่อาศัยและกลุ่มอายุ โดยมีตัวแปรต่าง ๆ อาทิ เช่น อัตราการเข้าสู่กำลังแรงงาน เวลา กลุ่มอายุ การศึกษา ร้อยละของผู้ที่จ้างงานในภาคเกษตร ผลิตภัณฑ์ประชาชาติ ภาวะเจริญพันธุ์ เป็นต้น นำอัตราการเข้าสู่กำลังแรงงานที่ประมาณได้คู่กับประมาณประชากรพลเมืองที่ไม่ได้อยู่ในสถาบันในวัยแรงงาน จะได้ภาพรวมของกำลังแรงงานทั่วประเทศ ซึ่งพบว่าในช่วงแผนพัฒนาฯ 6 จะมีกำลังแรงงานใหม่เพิ่มขึ้นประมาณ 4.1 ล้านคน โดยเพิ่มขึ้นจาก 29.6 ล้านคน ในปี 2529 เป็น 31.8 ล้านคน ในปี 2534 หรือเพิ่มขึ้นเฉลี่ยร้อยละ 2.8 ต่อปี

ในส่วนการวัดปริมาณแรงงานจากการวัดชั่วโมงการทำงานนั้นเป็นการวัดความมากน้อยของชั่วโมงทำงานต่อวัน หรือต่อสัปดาห์ ซึ่งงานวิจัยที่ใช้วิธีการวัดแบบนี้ก็องงานของ Nipon Poaponsakorn(1979) โดยที่ Nipon พยายามอธิบายอุปทานแรงงานโดยใช้ครัวเรือนเป็นหน่วยในการตัดสินใจ ซึ่งแบบจำลองของนิพนธ์เป็นแบบจำลองหลายสมการแบบ Simultaneous equation Model ที่อธิบายอุปทานแรงงานของสามีและของภรรยา ค่าจ้างของสามีและของภรรยา และอุปสงค์ที่จะมีบุตรของครอบครัว เขาใช้ข้อมูลรายบุคคลจากการสำรวจแรงงานในปี 2514 ในสมการอุปทานแรงงาน เขาวัดตัวแปรตามทั้งสมการสามีและภรรยาเป็นชั่วโมงทำงานของแต่ละบุคคล โดยวัดด้วยชั่วโมงทำงานเฉลี่ย ตัวแปรอิสระ ได้แก่ การศึกษา อัตราค่าจ้าง รายได้ อัตราการว่างงาน อายุ อาชีพ การย้ายถิ่น ขนาดครอบครัว ฯลฯ จากการวิเคราะห์ทางสถิติ ผลที่ได้จากสมการอุปทานของทั้งสามีและภรรยาเป็นไปตามทฤษฎี คือ ทั้งอัตราค่าจ้างและรายได้ของครอบครัวมีอิทธิพลในการกำหนดอุปทานแรงงาน ถ้าอัตราค่าจ้างสูงขึ้นอุปทานแรงงานจะเพิ่มขึ้น แสดงว่าผลทางการทดแทนมีมากกว่าผลทางรายได้ ในขณะที่เดียวกันก็พบว่าการพักผ่อนเป็นสินค้าปกติ เพราะเมื่อรายได้อื่นๆเพิ่มขึ้นอุปทานแรงงานของสามีและภรรยาก็ลดลง ซึ่งข้อมหมายถึงชั่วโมงพักผ่อนเพิ่มขึ้น

1) สำหรับทัศนคติเกี่ยวกับปัจจัยที่สร้างความพึงพอใจและไม่พอใจในการทำงาน เป็นคนงานก่อสร้าง ขึ้นอยู่กับปัจจัยต่าง ๆ ได้แก่ ค่าจ้างจากการทำงาน ระดับรายได้จากการทำงาน ความเน่กคึกของ (Wild, Ray.1970: 6) ได้บรรยายว่ารายได้เป็นส่วนประกอบในการสร้างความพึงพอใจในการทำงานแก่บุคคล การเป็นคนงานก่อสร้างจะมีค่าจ้างหลายระดับตั้งแต่เท่ากับแรงงาน

ขั้นต่ำตามกฎหมายแรงงานจนกระทั่งสูงกว่า วิชาฯ ลิขิตพัฒนวิทย์(2520) พบว่าประเภทของงานที่
คนงานทำจะมีความสัมพันธ์กับระดับรายได้ แรงงานที่ไร้ความชำนาญ(unskilled labour) ไร้เค
กำลังกายเป็นส่วนใหญ่ เช่น แรงงานทั่วไป แรงงานตัดเหล็กจะได้ค่าจ้างอัตราต่ำสุด เนื่องจากเป็น
งานที่ไม่ต้องใช้เวลาหรือประสบการณ์หรือเวลาในการฝึกหัด ส่วนแรงงานในระดับประเภทผสมปน ก่ออิฐ
ขัดหิน และทาเชลแลค เป็นงานที่ต้องใช้ฝีมือปานกลาง เป็นงานซึ่งฝึกหัดไม่ยากนัก แต่ก็ต้อง
ฝึกงานพอสมควรจึงจะทำได้ ต้องอาศัยความระมัดระวัง ความเอาใจใส่ ความปราณีตพอสมควร
อัตราค่าแรงจึงสูงกว่าส่วนแรงงานประเภทโยกปูน เป็นแรงงานที่ต้องใช้มืออย่างมากต้องอาศัย
ความชำนาญงาน ความประณีตของงาน บางครั้งจำเป็นต้องกล้าเสี่ยงภัยในการโยกปูน เหนานหรือ
ฝ่าผืนสูง ๆ นายจ้างจึงจำเป็นต้องจ่ายค่าแรงงานในอัตราที่สูงกว่าแรงงานอื่น ๆ

2) ความสัมพันธ์ทางสังคม การทำงานก่อสร้างเป็นงานที่ต้องเกี่ยวข้องกับเพื่อน
ร่วมงานจำนวนมาก ดังนั้นผู้ที่ให้คุณค่าเกี่ยวกับความสัมพันธ์ทางสังคม จะรู้สึกพอใจในการ
ทำงานนี้เนื่องจากว่าจะไม่รู้สึกโดดเดี่ยวหรือถูกทอดทิ้งให้ทำงานนั้นเพียงลำพัง

3) ชั่วโมงการทำงาน งานก่อสร้างเป็นงานหนัก ต้องอาศัยแรงกายและความอด
ทนในการทำงาน บางครั้งคนงานก่อสร้างต้องทำงานในสภาพเป็นที่โล่ง แดดจ้าแดด ๓๓๓ ดังนั้น
ชั่วโมงการทำงานยิ่งมากขึ้นเท่าใดความพึงพอใจในการทำงานจะยิ่งลดลง

4) โอกาสก้าวหน้าในงาน คนงานก่อสร้างมักจะเป็นพวกย้ายถิ่นที่มาทำงานแบบ
ชั่วคราว ดังนั้นการพัฒนาแรงงานจากไร้ความชำนาญไปสู่แรงงานที่มีความชำนาญจะมี
จำนวนเพียงเล็กน้อย เมื่อเทียบกับคนงานทั้งหมด แต่อย่างไรก็ตามสำหรับคนงานที่หวังความก้าว
หน้าในงาน ยกระดับแรงงานของตนให้สูงขึ้นกว่าเดิมให้เป็นแรงงานที่มีความชำนาญ ซึ่งมีเป็น
จำนวนน้อยและรายได้สูงเป็นสิ่งที่คนงานสามารถทำได้ในอาชีพก่อสร้าง ซึ่งเป็นการเคลื่อนย้ายใน
แนวตั้ง มรกต ถึงหะกะเรนทร์ (2522) ได้ทำการศึกษาและพบว่า แรงงานที่มีความชำนาญในการก่อ
สร้างเป็นแรงงานที่มีความชำนาญตามระยะเวลาการประกอบอาชีพก่อสร้างมากกว่าจะเป็นผู้ที่ฝึก
ฝนมาจากโรงเรียนอาชีวะ หรือสถาบันที่มีการสอนวิชาชีพนี้โดยตรง

5) การถูกควบคุมในการทำงาน งานก่อสร้างเป็นงานที่ต้องเร่งให้เสร็จตามระยะ
เวลาที่ได้กำหนดเอาไว้ มิฉะนั้นจะเกิดความเสียหายค่อนนายจ้าง นายจ้างจึงจัดให้มีผู้ควบคุมการ
ทำงานของคนงาน เพื่อให้งานดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้นการทำงานของถูกจ้างจะถูก
ควบคุมแต่ก็ไม่ตลอดเวลา คนงานต้องทำงานตามสิ่งที่ได้รับมอบหมาย โดยไม่มีสิทธิที่จะคัดแปลง
งานนั้นตามความคิดของตนเอง

ข) สมวลี ปิตยานนท์ (2535) และนักคิดท่านอื่น ๆ ได้ให้ความหมายและปัจจัยที่มี
ผลต่อการกำหนดอุปทานตลาดแรงงาน โดยได้ทำการศึกษารายละเอียดประกอบของทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง ได้

แก่ สภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัย โครงสร้างระบบเศรษฐกิจ ความพอใจที่จะทำงาน และกำลังแรงงาน และปัจจัยอื่น ๆ ซึ่งมีรายละเอียดของความสำคัญดังต่อไปนี้

1) สภาวะตลาด (สุกัญญา นิธิกร;2528) กล่าวว่า ความต้องการแรงงานของ นายจ้าง ขึ้นอยู่กับความต้องการสินค้าและบริการที่ต้องใช้ปัจจัยแรงงานในการผลิต ซึ่ง หมายถึง ปริมาณการผลิต เป็นตัวกำหนดความต้องการแรงงาน นอกจากนี้ของ นิคม จันทรวิฑูร (2521) ได้เพิ่มเติมไว้ว่า อุตสาหกรรมก่อสร้างที่กำลังขยายตัวอย่างกว้างขวางในเมืองไทย มีการใช้แรงงาน มาก เพราะมีการก่อสร้างเกิดขึ้นทั่วไปในภาคเอกชนและภาครัฐวิสาหกิจ ทำให้ความต้องการคนงานก่อสร้างจึงมีอยู่มาก ดังนั้นผู้ขายดินจากชนบทที่เข้ามาหางานทำในเมือง ถ้าต้องการทำงานเป็นคนงานก่อสร้างก็สามารถจะหางานทำได้ไม่ยาก

2) โครงสร้างระบบเศรษฐกิจ (Litwak, Eugens ;1960) ได้กล่าวว่า การเคลื่อนย้ายทางอาชีพ หมายถึง การเคลื่อนย้ายจากอาชีพหนึ่งไปสู่อีกอาชีพหนึ่ง ซึ่งการเคลื่อนย้ายนี้ เกี่ยวข้องกับระดับสถานภาพ ในอเมริกาการเคลื่อนย้ายทางอาชีพ มักจะรวมไปกับการย้ายถิ่นบ่อย ๆ โดยบุคคลที่อาศัยในท้องถิ่นที่มีโอกาสในการประกอบอาชีพก็จะต้องการหาโอกาสในที่อื่นต่อไป หรือของ สุมาลี ปิตยานนท์(2535) อ่างเพิ่มเติมไว้ว่า ในเศรษฐกิจที่ร่ำรวย อัตราค่าจ้างมักสูง ซึ่ง อาจเป็นมูลเหตุจูงใจให้คนหันไปทำงานในตลาดแรงงานมากกว่าที่จะจัดสรรเวลาเพื่อกิจกรรมในครัวเรือน

3) ความพอใจที่จะทำงานหรือรายได้ (สุมาลี ปิตยานนท์;2535) อ้างว่า ความพอใจของบุคคล ถือว่าปัจจัยทางเศรษฐกิจเป็นปัจจัยสำคัญ เพราะทุกคนต้องทำงานเพื่อดำรงชีพ แต่ในภาวะเศรษฐกิจในปัจจุบันอัตราค่าจ้างแรงงาน นับว่าเป็นสิ่งสำคัญต่อการเลือกงานทำเป็นอย่างมาก

4) อายุของกำลังแรงงาน(สุมาลี ปิตยานนท์;2535) อ้างว่า จำนวนประชากรทั้งหมดที่อยู่ในวัยทำงานในระบบเศรษฐกิจและสังคม โดยกำหนดกำลังแรงงาน หมายถึงประชากรผู้มีอายุตั้งแต่ 13 ปีขึ้นไป ซึ่งรวมทั้งผู้มีงานทำและไม่มีงานทำ ซึ่งจำนวนบุคคลทั้งหมดนี้ จัดว่าเป็นกำลังแรงงานหรืออุปทานแรงงานทั้งหมด

5) การพัฒนาเครื่องจักรเครื่องมือที่ทันสมัย(Board of Investment,1975) กล่าวว่า ความเจริญทางด้านอุตสาหกรรมและการพัฒนาเทคโนโลยีใหม่ ๆ ในการผลิต ทำให้มีการพัฒนาเครื่องจักรเครื่องมือที่ทันสมัยและมีระบบการทำงานอัตโนมัติมากขึ้น รวมทั้งการพัฒนาเทคโนโลยีต่าง ๆ ก็มีแนวโน้มที่จะทำให้มีการใช้แรงงานมนุษย์น้อยลง

2.4 กฎเกณฑ์ขนาดตลาดการเงิน ประกอบด้วย

ก. บัญญัติที่กำหนดอุปสงค์ตลาดการเงิน

การให้กู้ยืมของธนาคาร(รศ.อู๋ฉวี นรินทรกุล อนุชญา) อ้างถึงทฤษฎีให้กู้ยืมและให้เครดิต โดยกล่าวว่า การให้กู้ยืมและให้เครดิตนั้น เป็นหน้าที่ที่สำคัญที่สุดของธนาคาร และการให้เครดิตเป็นแหล่งก่อให้เกิดรายได้อัตโนมัติ เพื่อนำไปเป็นผลตอบแทนแก่เจ้าของเงินฝาก โดยพิจารณาถึงความสำคัญของภาคเศรษฐกิจต่าง ๆ ที่มีโอกาสและมีความเสี่ยงที่น้อย

สำหรับทฤษฎีปริมาณเงินกู้(Loanable Fund Theory) ของโรเบิร์ต คัตตันและโอลิน (1937) ได้ให้ความหมายของอุปสงค์ในเงินกู้ คือ ผู้ที่มีอุปสงค์ในเงินกู้ หรือผู้ที่ต้องการกู้เงิน ได้แก่ ประชาชน ผู้บริโภคทั่วไป รัฐบาลและหน่วยธุรกิจต่างๆ โดยพิจารณาได้ออกเป็น 3 กลุ่ม คือ อุปสงค์ในเงินกู้ของเอกชนผู้บริโภค คำนี้ถึงวัตถุประสงค์ในการกู้เงินของผู้บริโภค ส่วนใหญ่เพื่อนำไปใช้ในการอุปโภคบริโภคสินค้าและบริการ ตามเหตุผลแห่งความจำเป็นและความต้องการของแต่ละบุคคล ด้วยเหตุผลดังกล่าว ในเวลาเงินกู้บริโภคจึงมักจะไม่น้อยคำนี้ถึงอัตราดอกเบี้ยว่าสูงหรือต่ำ ดังที่นักธุรกิจทั่วไปคำนึง เพราะมิได้กู้เงินไปเพื่อการลงทุนหาผลประโยชน์ แต่ถึงกระนั้น ก็มีได้หมายความว่า ประชาชนจะไม่สนใจ หรือมองข้ามอัตราดอกเบี้ยไปเสียทีเดียว ส่วนอุปสงค์ในเงินกู้ของหน่วยธุรกิจ มีวัตถุประสงค์ เพื่อนำเงินไปใช้ในการผลิต หรือในการลงทุน เช่น เพื่อซื้อสินค้านทุนต่างๆ (Capital Goods)อันได้แก่ เครื่องจักร เครื่องมือ ตลอดจนการก่อสร้างเพื่อขยายโรงงาน และเพื่อใช้เป็นทุนหมุนเวียน เป็นต้น โดยที่เงินกู้ของหน่วยธุรกิจจัดว่าเป็นเงินกู้ที่สำคัญที่สุดในระบบเศรษฐกิจ เพราะเป็นเงินกู้ที่ก่อให้เกิดดอกผล ซึ่งทำให้ประเทศมีอำนาจในการผลิตเพิ่มขึ้น ดอกเบี้ยที่เกิดจากการกู้ยืมของหน่วยธุรกิจจะกลับไปเป็นรายได้ของเจ้าของปัจจัยการผลิต และคิดรวมอยู่ในรายได้ประชาชาติด้วย

1) Sumitchai Chuansoomsook (1983) กล่าวว่า บัญญัติหลักที่มีผลต่อความต้องการสินเชื่อ และปริมาณสินเชื่อเป็นรายสาขาการผลิตของธนาคารพาณิชย์ บัญญัติที่ถูกนำมาพิจารณาในการศึกษานี้ประกอบด้วย อัตราดอกเบี้ย รายได้ในระยะเวลาที่ผ่านมาระดับราคา การให้กู้ของธนาคารพาณิชย์ในช่วงที่ผ่านมาและปัจจัยฤดูกาล

ในการกำหนดนโยบายให้กู้ยืมของธนาคาร ซึ่งจะต้องตระหนักถึงข้อจำกัดและปัจจัยต่าง ๆ ที่มีอิทธิพลต่อการกำหนดนโยบายการให้กู้ยืม โดย พันทิพา เตียนจรัสกุล (2521) ได้กำหนดปัจจัยต่าง ๆ ที่มีผลต่อการให้เงินกู้ ประกอบด้วย ฐานะด้านเงินทุน ความต้องการหารายได้ การหมุนเวียนของเงินฝาก สถานการณ์ทางเศรษฐกิจอุตสาหกรรม อิทธิพลของนโยบายการเงิน และการคลัง และภาวะการแข่งขันของธนาคารในการให้เงินกู้ ทั้งนี้ได้สรุปสาระสำคัญที่มีผลต่อการให้เงินกู้ มีดังนี้

ก) ฐานะด้านเงินทุน (Edward W. Reed, 1963) ของธนาคารเป็นสิ่งแรกที่ควรพิจารณาในการกำหนดนโยบายการให้กู้ยืม เงินทุนของธนาคารเป็นเกราะที่จะให้ความคุ้มครองเงินฝาก ขนาดของเงินทุน เมื่อเทียบกับเงินฝากมีอิทธิพลต่อความเสี่ยงที่ธนาคารจะยอมรับได้ ธนาคารที่มีเงินทุนน้อยจะไม่อยู่ในฐานะที่จะยอมรับความเสี่ยงต่อผลสูญเสียดังกล่าวได้มากนัก ธนาคารที่มีเงินทุนมากจะสามารถรับความเสี่ยงได้สูงกว่าและสามารถที่จะให้กู้ โดยมีกำหนดเวลาการให้คืนนานกว่า ตลอดจนสามารถให้กู้ยืมประเภทต่าง ๆ ได้มากกว่า ดังนั้น ฐานะด้านเงินทุนของธนาคารจึงเป็นสิ่งที่มอิทธิพลต่อการกำหนดนโยบายการให้กู้ยืมอย่างมาก

ข) ความต้องการหารายได้ รายได้เป็นสิ่งสำคัญต่อความเติบโตและความสำเร็จของธนาคารและรายได้จากการให้กู้ยืมเป็นรายได้หลักของธนาคาร ดังนั้น รายได้ที่ต้องการจึงเป็นปัจจัยสำคัญในการกำหนดนโยบายการให้กู้ยืม ธนาคารแต่ละแห่งก็มีความต้องการรายได้แตกต่างกันไป ธนาคารที่ต้องการมีรายได้อาจจะกำหนดนโยบายการให้กู้ยืมอย่างกล้าได้กล้าเสียกว่าธนาคารที่ไม่ถือเรื่องรายได้เป็นเรื่องที่สำคัญที่สุด แม้ว่านโยบายแบบนี้จะทำให้มีสภาพคล่องน้อยกว่าปกติ แต่ก็มิได้หมายความว่า จะยอมรับความเสี่ยงที่ไม่สมควร และการมีนโยบายที่เน้นถึงรายได้ อาจจะทำให้ต้องดำรงสำรองขั้นที่สองที่สามารถเปลี่ยนเป็นตัวเงินได้ง่าย จำนวนมากกว่าปกติ หรือระยะเวลาไถ่ถอนคืนของสินทรัพย์ในการลงทุนอาจจะต้องสั้นและมีความเสี่ยงในด้านที่จะไม่ได้คืนน้อยกว่าปกติ

ค) ความหมุนเวียนของเงินฝาก เป็นปัจจัยอีกอย่างหนึ่งที่จะต้องนำมาพิจารณาในการกำหนดนโยบายการให้กู้ยืม ทั้งนี้เพราะแม้ว่าจะมีเงินทุนไว้สำหรับคุ้มครองการเปลี่ยนแปลงของเงินฝากที่คาดคะเนได้ และความต้องการเงินกู้ก็ตาม แต่ก็ยังมีการถอนเงินที่ไม่อาจคาดคะเนได้ ซึ่งมีอิทธิพลต่อนโยบายการให้กู้ยืม ธนาคารที่มีเงินฝากคงที่จะมีอิสระในการกำหนดนโยบายได้กว้างกว่าธนาคารที่มีเงินฝากเปลี่ยนแปลงมาก ๆ

ง) สถานการณ์ของเศรษฐกิจ ของธุรกิจที่ธนาคารให้กู้ยืมเป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่มีอิทธิพลต่อการกำหนดนโยบายการให้กู้ยืม ถ้าภาวะเศรษฐกิจธุรกิจนั้น ๆ คงที่ นโยบายการให้กู้ยืมสามารถจะกำหนดได้อย่างมีอิสระมากกว่าในสถานการณ์ธุรกิจที่เปลี่ยนแปลง

จ) การหารายได้ ความสามารถในการให้กู้ยืมของธนาคารจะขึ้นอยู่กับนโยบายการเงินและการคลังของรัฐบาลด้วย เช่น ถ้ารัฐบาลมีนโยบายลดอัตราดอกเบี้ย ขอบส่งผลกระทบต่อการขายการปล่อยสินเชื่อได้มาก ซึ่งสมพงษ์ ธนะโสภณ; 2522-23) กล่าวว่า อัตราดอกเบี้ยกำหนดความต้องการของผู้ให้เงินและ อัตราดอกเบี้ยเป็นสิ่งชักจูงให้มีผู้มีเงินออม นำเงินออกไปให้กู้ ดังนั้น ถ้าอัตราดอกเบี้ยเงินให้กู้ยืมสูง (กำหนดให้ปัจจัยอื่น ๆ คงที่) ผู้ให้กู้ยืมก็จะให้กู้ และจะมีผู้มาขอกู้ยืมลดลง เพราะการตัดสินใจลงทุนผลิตสินค้าและบริการนั้น จะมีการเปรียบเทียบระหว่าง

อัตราดอกเบี้ยและผลตอบแทน ที่ได้รับจากการลงทุนส่วนเพิ่มขึ้น (ซึ่งคิดเป็นร้อยละของสินค้ำราคาทุน) ถ้าผลตอบแทนการลงทุนสูงกว่าอัตราดอกเบี้ย ผู้ผลิตก็จะตัดสินใจลงทุนเพิ่มขึ้น ถ้าผลตอบแทนต่อการลงทุนต่ำกว่าอัตราดอกเบี้ยจะไม่มีการลงทุนเพิ่ม

จ) ภาวะการแข่งขันของธนาคาร ภาวะการแข่งขันเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลในการกำหนดนโยบายในการให้กู้ยืมอย่างมาก กล่าวคือ ความสามารถในการแข่งขันกับธนาคาร ตลอดจนสถาบันการเงินอื่น ๆ ในการให้กู้ยืมด้านต่าง ๆ ของแต่ละธนาคารมีไม่เท่ากัน และในบางครั้งแม้ว่าจะมีความได้เปรียบในการแข่งขันมากกว่า แต่ธนาคารก็อาจจะไม่มีนโยบายเข้าไปทำกิจกรรมประเภทนั้นด้วยเหตุผลอื่น ๆ นอกจากนี้ ธนาคารที่มีฐานะการแข่งขันดี เช่น มีความเชี่ยวชาญในด้านกิจการให้กู้ยืมประเภทใดประเภทหนึ่งก็จะมีอิทธิพลที่ทำให้ธนาคารอื่น ต้องนำมาพิจารณาในการวางนโยบายให้กู้ยืมของตน

ข) รายได้ของผู้ (Charles D. Cathcart, 1982) กล่าวว่า อุปสงค์สำหรับกระแสเงินทุนเพื่อให้สินเชื่อ ประกอบด้วย ระดับราคาสินค้ำ อัตราดอกเบี้ย ต้นทุนแห่งการออกหุ้นทุน นโยบายของรัฐ และรายได้ที่แท้จริง ซึ่งรายได้ที่แท้จริงนั้น มีผลต่อความต้องการสินเชื่อที่เพิ่มขึ้น ทำให้เขามั่นใจว่าความสามารถในการชำระหนี้ในอนาคตเพิ่มขึ้น ในกรณีของธุรกิจก็จะเป็นไปในทำนองเดียวกัน ในกรณีสินค้ำขายดีขึ้น หน่วยผลิตจะขยายการผลิตด้วยการขยายโรงงานอันมีผลทำให้มีความต้องการเงินทุนเพิ่มขึ้น

ช) ปัจจัยอื่น ๆ ที่ส่งผลกระทบต่อความต้องการให้กู้เงิน

(1) สภาพเศรษฐกิจและสังคม (ประโชท ชุมพล, 2532) อ้างว่าสภาพเศรษฐกิจในปัจจุบันมีสภาพเป็นโอกาสที่เอื้ออำนวย หรือเป็นข้อจำกัดต่อการดำเนินงานของสถาบันการเงินในด้านใดบ้าง เช่น การขยายตัวของการลงทุน ปริมาณเงินที่ต้องการส่งผลให้เกิดอุปสงค์ทางด้านสินเชื่อ ถือว่าเป็นโอกาสที่สำคัญต่อการดำเนินธุรกิจสถาบันการเงิน เป็นต้น นอกจากนี้การวิเคราะห์สภาพทางสังคมในด้านต่าง ๆ เช่น ค่านิยม วัฒนธรรม ประเพณี และการเปลี่ยนแปลงทางสังคมที่มีผลต่อการดำเนินงานของสถาบันการเงิน เช่น ความต้องการบ้านที่เพิ่มขึ้น เนื่องจากการขยายเมืองออกไปสู่ชานเมืองเพิ่มมากขึ้น เป็นต้น

(2) สถานะเงินเฟ้อ พิกนีย์ จารุจิตติพันธ์ (2528) อ้างว่า ภาวะเงินเฟ้อ จะทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในการถือครองทรัพย์สิน ทั้งที่เป็นรายได้ตัวเงินและไม่ใช่ตัวเงิน ซึ่งส่งผลในฐานะทางการเงินดีขึ้นหรือเลวลง คือ กลุ่มลูกหนี้ นักเก็งกำไร พ่อค้าและธุรกิจ จะเป็นบุคคลที่ได้รับประโยชน์จากภาวะที่เงินเฟ้อเพิ่มขึ้น โดยลูกหนี้จะชำระเงินให้แก่เจ้าหนี้ที่ตกลงกัน ในขณะที่ค่าของเงินลดลง ส่วนเจ้าหนี้ คือ กลุ่มสถาบันการเงิน จะได้รับเงินน้อยลง ทำให้ฐานะการเงินมีสภาพคล่องที่ลดลง ส่วนของ D.M Becker and M.S. Pickett (1973) กล่าวว่า การเปลี่ยน

แปลงของสินค้าทั้งหมดหรือราคาส่วนมากวัดได้ด้วยการเปลี่ยนแปลงในดัชนีราคา ซึ่งดัชนีราคาผู้บริโภค เป็นราคาเฉลี่ยถ่วงน้ำหนักของสินค้าที่ใช้โดยผู้บริโภคในเมือง ซึ่งผลของเงินเฟ้อนั้น ผู้ให้ยืมสามารถปกป้องตัวเองจากเงินเฟ้อ โดยขออัตราดอกเบี้ยเพิ่มขึ้นมากกว่าขณะที่เงินเฟ้อยังไม่เกิดขึ้น

ข. ปัจจัยที่กำหนดอุปทานตลาดการเงิน

1) John M. Culbertson, Money and Banking (1972) ได้อธิบายถึงปัจจัยที่มีส่วนกำหนดอุปทานของเงินกู้มีแหล่งที่มา สอง แหล่ง ด้วยกัน ได้แก่ ปริมาณเงินออม และการเพิ่มขึ้นของปริมาณเงิน คือ อัตราดอกเบี้ย การบันทึนส่วนเงินเชื่อเพื่อเศรษฐกิจ เงินกู้จากต่างประเทศ ซึ่งมีรายละเอียดความสำคัญดังนี้

ก) ปริมาณเงินฝาก (รศ.วันเพ็ญ อนิวรรณพงศ์; 2530) อ้างว่า การสร้างเงินฝากของธนาคารพาณิชย์ จะอาศัยแหล่งเงินที่สำคัญ คือ เงินฝากประจำ (Fix Deposit) เงินฝากเพื่อเรียก หรือ บัญชีกระแสรายวัน และเงินฝากออมทรัพย์ ซึ่งเงินฝากมีส่วนสำคัญต่อการให้สินเชื่อแก่ภาคเศรษฐกิจต่าง ๆ ในระบบ ส่วนของ Maxwell (1981) กล่าวว่า ในออมเงินนั้นผู้ออมควรจะได้รับผลตอบแทนในรูปอัตราดอกเบี้ยที่แท้จริง

ข) ฐานะการเงิน (เงินกองทุน) ชนิรินทร์ พิศายาวิน (2534) กล่าวว่า โครงสร้างของแหล่งที่มาของเงินทุน ประกอบด้วยเงินฝาก เงินกู้ยืม เงินกองทุน และหนี้สินอื่น ๆ ซึ่งบัญชีทุนประกอบด้วยส่วนของเจ้าของทุน (เงินกองทุน) ส่วนที่สำคัญ คือ เงินทุนที่มาจากผู้ถือหุ้นและเงินทุนที่เกิดจากการสะสมกำไรเอาไว้ โดยปกติธนาคารพาณิชย์ จะพยายามสร้างเงินกองทุนให้เพิ่มขึ้นไปเรื่อย ๆ เพื่อให้ธนาคารมีเงินทุนหาผลประโยชน์ได้เพียงพอกับความต้องการเครดิตสินเชื่อ ส่วนแนวคิดของ Reed, Commercial Bank Management, p 195 กล่าวว่า เงินกองทุนของธนาคารเป็นเกราะที่จะให้ความคุ้มครองเงินฝาก ขนาดของเงินกองทุนเมื่อเทียบกับเงินฝากมีอิทธิพลต่อความเสี่ยงที่ธนาคารจะยอมรับได้ ธนาคารที่มีเงินกองทุนจำนวนน้อยจะไม่อยู่ในฐานะที่จะยอมรับความเสี่ยงต่อผลสูญเสียได้มากนัก ธนาคารที่มีเงินกองทุนมากจะสามารถรับความเสี่ยงได้สูงกว่าและสามารถที่จะให้กู้ยืมโดยมีกำหนดเวลาการใช้คืนนานกว่า ตลอดจนสามารถให้กู้ยืมประเภทๆ ต่างๆ ได้มากกว่า

ค) เงินกู้จากธนาคารแห่งประเทศไทย ชนิรินทร์ พิศายาวิน (2534) กล่าวว่า การกู้ยืมนั้นจะอยู่ในรูปแบบเงินกู้ยืมปกติ เงินกู้ยืมที่ไร้พันธบัตรรัฐบาลค้ำประกัน และการขายช่วงลดตั๋วเงิน โดยธนาคารแห่งประเทศไทยจะกำหนดปริมาณเงินในแต่ละปี เพื่อควบคุมด้านปริมาณเงินให้อยู่ในระดับที่เหมาะสม ธนาคารพาณิชย์ส่วนใหญ่มักจะกู้เมื่อจำเป็นต้องไปขยายเครดิต เพื่อ

ดำรงเงินสต่ารองให้ถูกต้อง ตลอดจนการเสริมสภาพคล่องของธนาคาร ส่วนของ ประยูร จินดา ประดิษฐ์ (2514) กล่าวว่า เนื่องจากธนาคารแห่งประเทศไทยมีหน้าที่ควบคุมปริมาณเงินและมีบทบาทในการกำหนดภาวะเศรษฐกิจของประเทศ จึงเป็นแหล่งหนึ่งที่จะให้ธนาคารพาณิชย์กู้เงิน ซึ่งปัจจุบันจะให้กู้เพื่อส่งเสริมกิจการอุตสาหกรรมภายในประเทศให้มีประสิทธิภาพในการผลิตสูงขึ้น

ง) เงินกู้จากต่างประเทศ (วเรศ อุปาดิก) อ้างว่า ระบบธนาคารพาณิชย์ของไทย ยังนิยมการกู้จากธนาคารของต่างประเทศ ซึ่งการขอกู้ยืมจากต่างประเทศถือเป็นแหล่งเงินทุนของธนาคารพาณิชย์ไทย สืบเนื่องมาจากการเปลี่ยนแปลงในอัตราดอกเบี้ยของตลาดเงินต่างประเทศและอัตราดอกเบี้ยจากนอกประเทศจะมีอัตราดอกเบี้ยต่ำกว่าของประเทศไทย ส่วนของ ประยูร (2514) กล่าวว่า โดยที่ดอกเบี้ยในตลาดการเงินของโลกมีอัตราอยู่ในระดับต่ำกว่าอัตราดอกเบี้ยในประเทศไทย ธนาคารพาณิชย์ที่มีธุรกิจค้าต่างประเทศมากและเป็นที่ยึดถือของธนาคารในต่างประเทศมักจะแสวงหาสินเชื่อ จากธนาคารตัวแทนในต่างประเทศเพื่อนำมาขยายเครดิตและเพิ่มทุนปริมาณของธุรกิจให้กว้างขวางยิ่งขึ้น

จ) เงินกู้ประเภทอื่น ๆ (หนี้อื่น ๆ) อรุณี นรินทรกุล ณ อยุธยา(2531) กล่าวว่า ธนาคารพาณิชย์ต้องแสวงหาเงินทุนทั้งในส่วนที่จะนำไปลงในหลักทรัพย์แล้ว ยังหาผลประโยชน์ในรูปของการให้กู้ยืมและลงทุนในหลักทรัพย์ ซึ่งแหล่งที่มาของเงินทุน ที่จรรยาได้จากบุคคลทางด้านหนี้อื่นและส่วนของเจ้าของ ซึ่งทางด้านหนี้อื่นนั้น ประกอบด้วย เงินมัดจำและเงินประกัน ค่าใช้จ่ายค้างจ่าย เงินทุนเลี้ยงชีพและบำเหน็จ ผลต่างบัญชีระหว่างกัน และอื่น ๆ ส่วนของ ประยูร (2521) อ้างว่าหนี้อื่น ๆ ของธนาคาร เช่น เช็คของธนาคารที่ธนาคารตั้งจ่ายออกไป เงินมัดจำและประกันต่าง ๆ เงินปันผลค้างจ่าย เป็นต้น หนี้อื่น ๆ เหล่านี้ปกติจะมีจำนวนสูงพอประมาณ ซึ่งจะมีผลกระทบต่อการใช้เงินทุนของธนาคารด้วย เมื่อมีการจ่ายเงินออกไป ฉะนั้นการบริหารเงินทุนจึงต้องระมัดระวังในค่านี้นี้ด้วย

ฉ) เงินทุนเคลื่อนย้ายจากต่างประเทศ บุญชู คุ้มทองเพชร(2531) อ้างว่า บัญชีเงินทุน (Capital Account) หรือภาคสถาบันที่มีใช้ทางการเงิน บัญชีนี้แสดงการเคลื่อนย้ายเงินทุนระหว่างประเทศ(capital movements) เป็นการเปลี่ยนแปลงของสินทรัพย์และหนี้สินในต่างประเทศ ซึ่งส่วนใหญ่เกิดจากการลงทุนโดยตรงรวมทั้งการลงทุนระยะสั้นและระยะยาว การให้เงินกู้และเครดิตหรือการกู้ยืมเงินของรัฐบาล บริษัทร้านค้าและเอกชน

ช) เงินให้กู้แก่เอกชน จากทฤษฎีให้กู้ยืมและให้เครดิต ของรศ.อรุณี นรินทรกุล ณ อยุธยา กล่าวว่า การให้กู้ยืมและให้เครดิตนั้นเป็นหน้าที่ที่สำคัญที่สุดของธนาคาร และการให้เครดิตเป็นแหล่งก่อให้เกิดรายได้หลัก เพื่อนำไปเป็นผลตอบแทนแก่เจ้าของเงินฝาก

ข) เงินเพื่อ อภิวัฒน์ จันตะนี และคณะ(2533)กล่าวว่า เมื่อภาวะเพื่อที่ปรับตัวเพิ่มขึ้น จะส่งผลกระทบต่อกลุ่มที่เสียประโยชน์ ได้แก่ เจ้าหนี้ ซึ่งถือเงินที่ให้อืมไป หรือทรัพย์สินที่ให้เข้าไป มีมูลค่าที่แท้จริงลดลงจากเดิม แม้ว่ามูลค่าในรูปตัวเงินจะยังคงเท่าเดิมก็ตาม ส่วนของ See G.L. Bach (1971) กล่าวว่า เมื่อราคาสูงขึ้นจะมีการจ่ายเงินกู้คืนในรูปเงินบาทที่มีอำนาจซื้อลดลง ตัวอย่างเช่น สมมติว่าเงินกู้สำหรับเงิน 100 บาท ในระยะเวลา 1 ปี อัตราดอกเบี้ยร้อยละ 10 อืมได้ขึ้น สมมติว่าเพิ่มขึ้นร้อยละ 7 ในช่วงปีนั้น เงินแต่ละบาทที่จ่ายให้อืมจะลดอำนาจซื้อลงร้อยละ 7 ดังนั้นในรูปที่แท้จริงแล้ว ผู้ให้อืมจะได้ดอกเบี้ยเพียงร้อยละ 3 เท่านั้น แทนที่จะเป็นร้อยละ 10 ภายใต้ภาวะเช่นนี้นั้นเงินเพื่ออาจเปลี่ยนแปลงอำนาจซื้อจากผู้ให้อืมไปยังผู้รับ ส่วนของปิยะวดี (2530) กล่าวว่า คำนีราคาผู้บริโภคเป็นเครื่องมือวัดอำนาจซื้อของเงินตรา เช่น ในช่วงเวลาหนึ่งที่ผ่านมา เงินจำนวนเท่าเดิมมีความสามารถซื้อสินค้า เพื่อการอุปโภคบริโภคได้น้อยลงเท่าไร หรืออีกนัยหนึ่งดัชนีราคาใช้วัดค่าภายในของเงินบาทนั่นเอง

ฅ) สภาพคล่องทางการเงิน ประยูร (2514) กล่าวว่า การดำรงสภาพคล่องให้อยู่ในอัตราที่เหมาะสมจะช่วยให้ธนาคารบริหารเงินทุนได้อย่างมีประสิทธิภาพที่สุด โดยเมื่อธนาคารมีสภาพคล่องสูงหรือมีเงินส่วนเกินก็จะนำออกไปลงทุนแสวงหารายได้ และเมื่อธนาคารมีสภาพคล่องต่ำจะแสวงหาเงินในราคาถูก

ฉ) อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ต่างประเทศ Edwards and Moshin (1985) อ้างว่า ต้นทุนการกู้ยืมเงินจากต่างประเทศสูงขึ้น ย่อมจะทำให้อัตราดอกเบี้ยเงินให้กู้สูงขึ้น เนื่องจากเมื่อต้นทุนการกู้ยืมเงินจากต่างประเทศสูงขึ้นและสูงกว่าอัตราดอกเบี้ยในประเทศ จะทำให้ธนาคารหาเงินมากู้ยืมเงินภายในประเทศเพิ่มขึ้นแทนทำให้ความต้องการกู้ยืมเงินภายในประเทศเพิ่มสูงขึ้น และในทางตรงกันข้ามถ้าต้นทุนการกู้ยืมเงินจากต่างประเทศลดลงและต่ำกว่าอัตราดอกเบี้ยในประเทศทำให้เกิดปริมาณเงินส่วนเกิน จะทำให้อัตราดอกเบี้ยเงินให้กู้ยืมลดลง

ค) M.Friedman(1970) กล่าวว่า ยูโรคอลลาร์ ก็คือ ยอดคงเหลือของธนาคารที่มีเงินคอลลาร์อยู่ ในบัญชีภายนอกสหรัฐฯ ผลที่สำคัญ ก็คือ ทำให้เกิดสภาพคล่องก็จะจัดหาโอกาสให้กับปัจเจกชนและธุรกิจเพื่อการลงทุน

2.5 การทดสอบสมการถดถอย (Regression Analysis and Correlation Analysis) (สุพท ดุรงค์วัฒนา, 2537) ประกอบด้วย

ก. การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ (Correlation Analysis)

เป็นการวิเคราะห์ความสัมพันธ์เชิงสถิติระหว่างตัวแปร 2 กลุ่มเช่นเดียวกันกับการ

วิเคราะห์ความถดถอย คือ กลุ่มหนึ่งเป็นตัวแปรที่เดิขแบบต่อเนื่อง(เป็นค่าสังเกตที่ต่อเนื่องเช่น อายุ รายได้)และอีกกลุ่มหนึ่งจะมีที่ตัวแปรก็ได้และประเภทใดก็ได้แต่ต้องมียังน้อยหนึ่งตัวแปรที่เป็นตัวแปรต่อเนื่องและตัวแปรทั้งสองกลุ่มนั้น ไม่มีการกำหนดให้เป็นตัวแปรตามหรือตัวแปรอิสระ ทั้งนี้เพราะเป็นการวิเคราะห์เพื่อหาระดับความสัมพันธ์ของตัวแปรสองกลุ่มมากกว่าการวิเคราะห์เพื่อการประมาณหรือการพยากรณ์ โดยหลักแล้วเป็นการวิเคราะห์ทิศทางความสัมพันธ์

ข. การวิเคราะห์ความถดถอย (Regression Analysis)

เป็นการวิเคราะห์ความสัมพันธ์เชิงสถิติระหว่างตัวแปร 2 กลุ่ม กลุ่มหนึ่ง เรียกว่า ตัวแปรอิสระ (Independent Variables) ซึ่งจะมีที่ตัวแปรก็ได้กับตัวแปรอีกกลุ่มหนึ่งเพียงตัวแปรเดียว เรียกว่า ตัวแปรตาม (Dependent Variable) โดยที่ค่าวัดของตัวแปรอิสระจะเป็นค่าวัดประเภทใดก็ได้แต่สำหรับตัวแปรตามต้องเป็นค่าวัดแบบช่วงหรือแบบอัตราส่วนหรือเรียกว่าตัวแปรต่อเนื่อง

ลักษณะและรูปแบบของความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรตามกับตัวแปรอิสระนั้นจะนำไปใช้ประโยชน์สำหรับการประมาณค่าหรือพยากรณ์ค่าของตัวแปรตาม เมื่อทราบค่าของตัวแปรอิสระต่าง ๆ เท่านั้น

การวิเคราะห์สถิติตามวัตถุประสงค์

วัตถุประสงค์

การวิเคราะห์	การประมาณค่า Y	ระดับความสัมพันธ์	ทิศทาง
การวิเคราะห์ถดถอย	ใช่วิเคราะห์	ไม่ใช่วิเคราะห์	ใช่วิเคราะห์
การวิเคราะห์สหสัมพันธ์	ไม่ใช่วิเคราะห์	ใช่วิเคราะห์	ใช่วิเคราะห์

1) ข้อแตกต่างระหว่าง Correlation กับ Regression

Correlation และ Regression จะให้ความรู้ที่ต่างกันแต่มีการเชื่อมระหว่างกัน ข้อที่แตกต่างกันมีดังนี้ เจลิชว จิตรแก้ว(2525)

ก. การวิเคราะห์ Regression เลือกตัวแปรหนึ่งเป็นตัวแปรตามหรือตัวถูกพยากรณ์และตัวแปรอื่นเป็นตัวแปรอิสระ ซึ่งเป็นลักษณะสัมพันธ์กันอย่างเป็นทางการ (functional relationship) ระหว่างตัวแปร ส่วน Correlation ไม่ได้สัมพันธ์กันอย่างเป็นทางการหากแต่มีความสัมพันธ์กันอย่างธรรมดาเท่านั้น ใน Correlation บอกว่ามีความแปรปรวนร่วมระหว่างตัวแปร แต่ไม่ได้บอกว่าการแปรปรวนใน Y เป็นสาเหตุมาจากความแปรปรวนใน X ดังนั้นในบางครั้ง Correlation อาจจะมาจกตัวแปรที่ไม่ได้เกี่ยวข้องกัน

ข. สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เมื่อกำหนดขึ้นมาแล้วจะไม่เปลี่ยนแปลงแม้ต้นตรงจะเปลี่ยนไป ส่วนใน Regression ถ้ามีการเปลี่ยนแปลง จะทำให้สัมประสิทธิ์ถดถอยเปลี่ยนแปลงไป

ค. สมการ Regression สามารถจะนำไปใช้ในการพยากรณ์ต่อไปได้ ซึ่งใน Correlation จะทำไม่ได้

ซึ่งในการศึกษาครั้งนี้จะใช้วิธีทางเศรษฐมิติ เข้ามาทดสอบว่าตามการคำนวณเหมาะสมหรือไม่ เช่น เครื่องหมายสัมประสิทธิ์หน้าตัวแปรอิสระต่าง ๆ ว่าถูกต้องตามทฤษฎีหรือไม่ โดยพิจารณาจากการพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์ของตัวแปรอิสระ มีวิธีการที่ไว้กันอยู่ทั่วไปคือ

1. ค่า R^2 (Coefficient of Determination) หรือเรียกว่า "ค่าสัมประสิทธิ์ของความมั่นใจ" (อ็อตทิส รานดูร์นิช ; 2532:105) หากค่า R^2 ยิ่งมีค่ามากเพียงใดแสดงให้เห็นว่าความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระและตัวแปรตามจะมีความสัมพันธ์มากขึ้นเพียงนั้น โดยสูตรในการหาค่า R^2 คือ

$$R^2 = \frac{\text{Explained Variation in Y}}{\text{Total Variation in Y}}$$

เช่น การที่ $R^2 = 78.30\%$ แสดงว่าการเปลี่ยนแปลงของตัวแปรตาม มีผลเนื่องมาจากการเปลี่ยนแปลงตัวแปรอิสระ ถึง 78.30 % เป็นผลจากตัวแปรอิสระตัวอื่น ๆ ที่มีอิทธิพลต่อตัวแปรตาม นอกจากนี้ การพิจารณาค่า R^2 อย่างเดียวบางครั้งอาจเกิดความผิดพลาดไปจากความเป็นจริงได้ เช่น ข้อมูลมีน้อยเกินไปทำให้ R^2 มีค่าสูงมาก ดังนั้น ควรใช้ค่า $\bar{R}^2$ ($\bar{R}^2$ (The adjusted coefficient of determination) เข้ามาพิจารณาแทน

$$\text{โดยค่า } \bar{R}^2 = \frac{1 - (1 - R^2)(n - 2)}{n - k}$$

n = จำนวนตัวอย่าง

k = จำนวนพารามิเตอร์ (Parameter) หรือ ค่าสัมประสิทธิ์ ที่ประมาณในตัวแทน(ทั้งตัวแปรอิสระและตัวคงที่)

2) ปัญหาของการวิเคราะห์ โดยใช้วิธีถดถอย (Problem in regression equation) จากปัญหาดังกล่าวมาแล้วในตัวอย่าง ปัญหาที่เกิดขึ้น อาจเกิดจากปัญหาต่างๆ เหล่านี้ จึงทำให้ผลการวิเคราะห์ผิดพลาดไปจากทฤษฎี (อ็อตทิส รานดูร์นิช อ้างแล้ว)

ก) ความผิดพลาดของกำหนด (Specification errors) แบ่งเป็น 2 กรณี

(1) ความผิดพลาดในการกำหนดรูปแบบของสมการ เช่น รูปแบบของสมการระหว่างตัวแปรอิสระ และตัวแปรตามไม่ได้มีความสัมพันธ์ในรูปแบบของสมการเส้นตรง แต่เพื่อให้ง่ายในการวิเคราะห์ จึงกำหนดแบบในลักษณะนี้

(2) ตัวแปรอิสระบางตัวที่มีอิทธิพลต่อตัวแปรตาม ไม่ได้ถูกกำหนดเข้ามาไว้ในตัวแบบ

ข) ความผิดพลาดเนื่องจากข้อมูล (Measurement error) บางครั้งข้อมูลที่มาทำการวิเคราะห์อาจไม่ถูกต้อง เช่น ข้อมูลทางด้านราคา หรือรายได้ อาจจะมีปัญหาทางด้านอัตราเงินเฟ้อเข้ามาเกี่ยวข้อง หรือข้อมูลอุปสงค์ของระดับประเทศหรือระดับโลก อาจจะเป็นข้อมูลที่เกิดจากการประมาณการมาหรือข้อมูลยอดขาย กำไรของบริษัท ข้อมูลต่าง ๆ เหล่านี้บริษัทอาจจะไม่ให้ข้อมูลจริง เพราะจะมีผลต่อการเสียภาษี หรือเป็นข้อมูล ให้แก่บริษัทคู่แข่ง

ค) ความสัมพันธ์ซ้อน (Multicollinearity) เป็นปัญหาที่เกิดจากตัวแปรอิสระกำหนดไว้ในตัวแบบมีความสัมพันธ์ซ้อนกันเช่น กำหนดให้อุปสงค์ของสินค้าขึ้นอยู่กับการรสนิยมและรายได้ แต่ปรากฏว่า รสนิยม ก็มีความสัมพันธ์กับรายได้ด้วย เมื่อเป็นเช่นนี้จะมีผลทำให้เครื่องหมาย ค่าสัมประสิทธิ์ของตัวแปรอิสระอาจจะขัดแย้งกับความเป็นจริง เช่น ความสัมพันธ์ระหว่างอุปสงค์ กับรายได้ ค่าสัมประสิทธิ์ ควรจะมีเครื่องหมายเป็นบวก แต่ปรากฏว่า กลับมีเครื่องหมายเป็นลบ

ง) ความแปรปรวนไม่คงที่ (Heteroscedasticity) เป็นปัญหาที่เกิดจากการเก็บข้อมูลในลักษณะ Cross Section Data เช่น การเก็บข้อมูลทางด้านอุปสงค์จากกลุ่มประชากร ในกลุ่มตัวอย่างต่าง ๆ กัน ในช่วงหนึ่งของเวลา เช่น กลุ่มผู้มีอายุน้อยและกลุ่มผู้สูงอายุ กลุ่มผู้มีรายได้สูงหากนำเอาเปรียบเทียบกับกัน อาจจะมีผลต่อการพยากรณ์

จ) สหสัมพันธ์ในตัว (Autocorrelation) เป็นปัญหาที่เกิดจาก ตัวแปร แต่ละตัวที่นำมาวิเคราะห์มีความสัมพันธ์ในตัวเอง โดยเฉพาะอย่างยิ่งข้อมูลในลักษณะอนุกรมเวลา (Time Series Data) เช่น การศึกษาค่าใช้จ่ายในการบริโภคของครัวเรือน ในแต่ละเดือนจะมีความสัมพันธ์กันในตัวเอง หากเดือนใดมีการใช้จ่ายสูง เดือนถัดมาก็จะลดการใช้จ่ายลง

ฉ) ตัวแบบกลุ่มสมการเกี่ยวเนื่อง (Simultaneous Equation Model) ตัวแบบทางเศรษฐกิจ โดยเฉพาะตัวแบบตัวแบบสมการทางด้านอุปสงค์ และอุปทานนั้น แท้จริงแล้วจะมีความสัมพันธ์เกี่ยวเนื่องซึ่งกันและกันเป็นลักษณะระบบสมการ ไม่ใช่สมการเดี่ยว เช่น พฤติกรรมการซื้อ ขายสินค้าจะต้องมีความสัมพันธ์ทั้งทางด้านอุปสงค์และอุปทาน

$$D = a + bP_1 \dots \dots \dots (1)$$

$$S = c + dP_1 \dots \dots \dots (2)$$

$$D = S$$

ดังนั้นการกำหนดตัวแบบสมการเดียว จึงทำให้ผลการวิเคราะห์ผิดพลาดได้
 สำหรับวิธีทางแก้นั้น สามารถแก้ไขได้โดยเพิ่มจำนวนข้อมูลมากขึ้น นำตัวแปรอิสระที่ไม่มี
 ความสัมพันธ์ออกไป หรือตัวแปรอิสระที่มีความสัมพันธ์เข้ามา ฯลฯ

2.6 การหาค่าความยืดหยุ่น

ค่าความยืดหยุ่น คือ การวัดความเปลี่ยนแปลงของปริมาณตัวแปรตาม อันเนื่องมา
 จากสาเหตุต่าง ๆ (ตัวแปรอิสระ) โดยค่าความยืดหยุ่นของตัวแปรตาม หรือ เปอร์เซ็นต์การเปลี่ยนแปลงของ Y
 เนื่องมาจากการเปลี่ยนแปลงของ ตัวแปรอิสระ เช่น

ก. ความยืดหยุ่นของอุปสงค์ เป็นการคำนวณหาค่าความยืดหยุ่นของอุปสงค์ ณ
 จุดใดจุดหนึ่งบนเส้นอุปสงค์ หรือเป็นการคำนวณหาค่าความยืดหยุ่นของอุปสงค์บนช่วงใดช่วง
 หนึ่งของเส้นอุปสงค์ เช่น ความยืดหยุ่นอุปสงค์ที่มีต่อราคา สูตร $e_p = \frac{Q}{P} * \frac{P}{Q} = b * \frac{P}{Q}$.

b = สัมประสิทธิ์สมการถดถอย, Q = ผลรวมของปริมาณเฉลี่ยสินค้า, P = ผลรวมเฉลี่ยของราคา

ข. ความยืดหยุ่นของอุปทาน ความยืดหยุ่นของอุปทานก็มีความหมายคล้ายกัน
 กับความยืดหยุ่นของอุปสงค์ กล่าวคือ หมายความว่า เมื่อปัจจัยตัวใดตัวหนึ่งที่กำหนดปริมาณของ
 อุปทานเปลี่ยนแปลงไปหนึ่งเปอร์เซ็นต์จะมีผลทำให้ปริมาณอุปทานเปลี่ยนแปลงไปที่เปอร์เซ็นต์
 เช่น ถ้าเรากำหนดให้ฟังก์ชันของอุปทานคือ

$$Q_x = f(P_x)$$

$$\text{สูตร ความยืดหยุ่นอุปทาน} = \frac{Q_x}{P_x} * \frac{\partial P_x}{\partial Q_x}$$

เมื่อ Q_x คือ ปริมาณอุปทานของสินค้า, P_x คือ ราคาของสินค้า

$$\frac{\partial Q_x}{\partial P_x} = \text{ค่าสัมประสิทธิ์หน้าตัวแปรอิสระ (b)}$$

สำหรับการอธิบายค่าความยืดหยุ่น มีความหมายดังนี้

1) ค่าความยืดหยุ่นมากกว่า 1 (โดยไม่พิจารณาเครื่องหมาย) หมายถึง
 อุปสงค์และอุปทานที่มีความยืดหยุ่นมาก นั่นก็คือเมื่อเปอร์เซ็นต์การเปลี่ยนแปลงของปริมาณมาก
 กว่าเปอร์เซ็นต์การเปลี่ยนแปลงตัวแปรอิสระ หรือถ้าตัวแปรอิสระหนึ่งเพิ่มขึ้น หรือลดลง หนึ่ง
 เปอร์เซ็นต์ จะส่งผลทำให้ปริมาณอุปสงค์ของสินค้านั้นลดลงหรือเพิ่มขึ้น หนึ่งเปอร์เซ็นต์เท่า
 กัน ส่วนใหญ่ได้แก่ สินค้าประเภทฟุ่มเฟือย

2) ค่าความยืดหยุ่นน้อยกว่า 1 (โดยไม่พิจารณาเครื่องหมาย) หมายถึง อุปสงค์และอุปทานที่มีความยืดหยุ่นน้อย (เปอร์เซ็นต์การเปลี่ยนแปลงของปริมาณ น้อยกว่า เปอร์เซ็นต์การเปลี่ยนแปลงตัวแปรอิสระ) ส่วนมากเป็นสินค้าที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิต

3) ค่าความยืดหยุ่นเท่ากับ 1 (โดยไม่พิจารณาเครื่องหมาย) หมายถึง อุปสงค์และอุปทานที่มีความยืดหยุ่นคงที่ หรือเป็นเอกภาพ (เปอร์เซ็นต์การเปลี่ยนแปลงของ ปริมาณเท่ากับเปอร์เซ็นต์การเปลี่ยนแปลงตัวแปรอิสระ)

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย